

ספר משלי

פרק א

פתיחת הספר:

(א) מְשָׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל.

והמטרה שחיבר את הספר היא:

(ב) לְדַעַת חֲכָמָה וּמוֹסֵר, לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה.

חכמה - מדת הצדיקים ודרכם, מוסר - גנות הרשעים ונזקם.

וחיבר במשל כדי שיוגל כל אחד להבין אמרי בינה.

(ג) לְקַחַת מוֹסֵר הַשְּׂכָל צְדָק וּמִשְׁפָּט וּמִשְׁרִים.

לקחת מוסר - לקיים המוסר, וזה ע"י ההשכל, ואז ינהג באופן של: צדק – לפנים משורת

הדין, משפט - שורת הדין, מישרים - בדברים שאין עליהם דין.

(ד) לְתַת לַפְתָּאִים עֲרָמָה, לְנַעַר דַּעַת וּמִזְמָה.

פתי - יאמין לכל דבר (לקמן יד טו) ואינו יודע מה לקרב ומה לרחק, ואמר שילמד אותו

ערמה, ערמה - התחכמות.

הנער - שהוא אינו פתי ויש בו ערמה, אבל מתוך שהוא רך בשנים אין בו דעת ומזמה -

שהדעת נקנה ע"י רוב הבחינה בחושים או השימוש במושכלות, והצעיר לימים לא בחן עדיין

הענינים ולא קנה ידיעה ברורה (מלבי"ם).

(ה) יִשְׁמַע חָכָם וַיֹּסֵף לְקַח, וַנְּבוֹן תַּחְבֻּלוֹת יִקְנֶה.

התועלת מהספר גם למי שהוא כבר חרם ונבון.

(ו) לְהַבִּין מִשָּׁל וּמְלִיצָה, דְּבַרֵי חֲכָמִים וְחִידוֹתָם.

(ז) יִרְאֵת יְהוָה רֵאשִׁית דַּעַת, חֲכָמָה וּמוֹסֵר אֱוִילִים בָּזוּ.

תחילת החכמה היא יראת ה', ובזה תהיה היפך האויל המבזה לחכמה ומוסר, וכאשר הוא

מבזה וודאי לו ילמד ממנו.

פניה לתלמיד:

צריך להקדים ארבע הקדמות בכדי להצליח בעבודת ה':

1. להיות בחברת הטובים ולחפוף ללמוד מהם, ועל זה אמר:

(ח) שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ, וְאַל תִּטְּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ.

תטוש - תעזוב.

(ט) כִּי לֹוִית חֵן הֵם לְרֵאשֶׁךָ, וְעֲנָקִים לְגִרְגֹרְתֶךָ.

לוית חן - מין תכשיט על הראש, ענק - שרשרת.

תכשיט הראש מציין המחשבה והשכל שמשכנו בראש, והגרגר הוא הגרון שמשם יוצא הדבור ומציין תכשיט הדבור (מלבי"ם).

2. להזהר מחברה רעה ומהרשעים, ועל זה אמר:

(י) בְּנִי, אִם יִפְתּוֹךְ חֲטָאִים - אַל תִּבָּא.

יפתוך - ידברו על לבך, ישכנעו.

אל תבא - אל תאבה, אל תסכים.

(יא) אִם יֹאמְרוּ: לָכֶה אֲתָנוּ, נֶאֱרָבָה לְדָם, נִצְפְּנָה לְנִקְי חֲנָם.

נצפנה - נסתיר עצמינו במארב.

לנקי - לנקי מחטא, להבדיל מגואל הדם.

חנם - מבלי לחשוש לגמול העונש.

(יב) נִבְלָעִם - כְּשֹׂאֹל חַיִּים, וְתַמְיָמִים כְּיֹרְדֵי בּוֹר.

נבלע את הנקיים בשאול כשהם חיים ושלמים ולא נשאיר מהם זכר, וכך נמנע ממישהו לתבוע אותנו.

השאול הוא הקבר, וא"כ יורדי בור הוא אותו משמעות.

(יג) כָּל הוֹן יִקָּר נִמְצָא, נִמְלֵא בְּתִינוּ שָׁלָל.

הון - עושר.

(יד) גּוֹרְלֶךָ תִּפְּיֵל בְּתוֹכְנוּ, כִּי־סֵאֶחָד יִהְיֶה לְכָלְנוּ.

קבלת השלל לכולם היא בשני אופנים: 1. גורל - כל אחד ואחד מקבל חלקו. 2. שותפות -

כיס אחד יהיה לכולנו. והם כדי לפתותו נותנים לו האפשרות לבחור בצורת החלוקה.

והנה מהמילים 'לכה אתנו' (פסוק יא) עד כאן היו דברי החטאים, ועתה מזהירו החכם ואומר:

(טו) בְּנִי, אַל תֵּלֵךְ בְּדַרְךְ אֲתָם, מִנֵּע רִגְלֶךָ מִנְּתִיבָתָם.

(טז) כִּי רִגְלֵיהֶם לָרַע יְרוּצוּ, וַיִּמְהָרוּ לְשֹׁפֵךְ דָּם.

(יז) כִּי חֲנָם מִזְרָה הָרָשָׁת, בְּעֵינַי כָּל בַּעַל כְּנָף.

כמו שבעיני בעלי הכנף נמצאת הרשת כשעליה פזורים זרעי פתיון לחנם ולא בכדי לגרום נזק.

(יח) וְהֵם - לְדָמָם יֶאָרְבוּ, יִצְפְּנוּ לְנִפְשָׁתָם.

והרי האמת שהציידים אורבים לבעלי הכנף.

(יט) כִּן אֶרְחוּת כָּל בַּיַּעַבְּ אֶת נַפְשׁ בַּעְלֵיו יִקַּח.

כך דרכי הגוזל, הנוטל ממון חבירו אך סופו - שהוא נוטל את נפש עצמו.

החכמה קוראת לפתיים:

3. לתת אל לבו העונש והגמול:

(כ) חֲכָמוֹת - בַּחוּץ תִּרְנָה, בְּרַחְבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ.

תרונה - מלשון רנה.

(כא) בְּרֹאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא, בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר:

הומיות - מקום שבו נמצא ההמון.

(כב) עַד מָתִי פָתִים תִּאָּהְבוּ פָתִי, וְלָצִים לְצוֹן חָמְדוּ לָהֶם, וְכִסִּילִים יִשְׁנְאוּ דַעַת.

פתים, לצים, כסילים - הפתי אין לו הבנה כלל, והכסיל הוא לפעמים חכם גדול, רק מואס

בחכמה מפני תאות לבו, והלץ ילוצץ על חקי החכמה מפני שלא ישיגם בדעת ברורה אבל

אינו שונא דעת, ולא יליץ על דבר שבא עליו מופת (מלבי"ם).

(כג) תְּשׁוּבוּ לְתוֹכְחָתִי, הִנֵּה אֲבִיעָה לָכֶם רוּחִי, אֹדִיעָה דְבָרֵי אֲתָכֶם.

אזהרה לממאנים ואינם נענים לקריאה:

(כד) יַעַן קָרָאתִי וְתַמְאָנוּ נְטִיתִי יְדֵי וְאִין מְקָשִׁיב.

נטיתי ידי כרמז שתבואו.

(כה) וְתִפְרָעוּ כָּל עֲצָתִי וְתוֹכְחָתִי לֹא אֲבִיתֶם.

ותפרעו - ותבטלו.

(כו) גַּם אֲנִי בְּאִידְכֶם אֲשַׁחַק אֲלַעַג בְּבֹא פְחָדְכֶם.

האיד היא הצרה עצמה, והפחד הוא לפני הצרה (מלבי"ם).

(כז) בְּבֹא כְּשׁוֹאָה פְּחָדְכֶם וְאִידְכֶם כְּסוּפָה יֵאָתֶה בְּבֹא עֲלֵיכֶם צָרָה וְצוּקָה.

שואה - רוח סערה והוא מקביל לסופה.

(כח) אֵז יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יִשְׁחַרְנֵנִי וְלֹא יִמְצָאנִי.

ישחרנני - יקדימו לבקש אותי (מלשון שחר).

(כט) תַּחַת כִּי שְׁנְאוּ דַעַת וַיִּרְאֶת יְהוָה לֹא בָחַרוּ.

תחת - כגמול.

(ל) לֹא אָבוּ לְעֲצָתִי נֶאֱצוּ כָּל תוֹכְחָתִי.

(לא) וַיֵּאָכְלוּ מִפְּרֵי דְרָכָם וּמִמְעֲצוֹתֵיהֶם יִשְׁבְּעוּ.

ממועצותיהם - מלשון עיצה.

מוסר השכל:

(לב) כִּי מְשׁוּבֵת פָּתִים תִּהְרָגֶם וְשִׁלוֹת כְּסִילִים תִּתְאַבְּדֶם.

משובת - שובבות.

(לג) וְשִׁמְעֵ לִי יִשְׁכֵּן בְּטַח וְשִׁאֲנֵן מִפֶּחַד רָעָה.

שאנן - ללא דאגה.

פרק ב

התנאי והתוצאה:

4. להתעסק בחכמה ולטרוח בה:

(א) בְּנֵי אִם תִּקַּח אֲמָרֵי וּמִצּוֹתַי תִּצְפֹּן אֶתְךָ.

(ב) לְהִקְשִׁיב לְחִכְמָה אֲזַנְךָ תִּטֶּה לְבִן לְתַבּוּנָה.

(ג) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתַבּוּנָה תִתֵּן קוֹלְךָ.

(ד) אִם תִּבְקֶשֶׁנָּה כִּכְסֹף וְכַמְטוּמֹנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה.

(ה) אִז תִּבִּין יִרְאֵת יְהוָה וְדַעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא.

(ו) כִּי יְהוָה יִתֵּן חִכְמָה מִפִּי דַעַת וְתַבּוּנָה.

(ז) וְצַפֵּן {יִצְפֹּן} לְיִשְׂרָאֵל תּוֹשִׁיָה מִגֵּן לְהִלְכֵי תָם.

(ח) לְנֹצֵר אֲרָחוֹת מִשְׁפָּט וְדֶרֶךְ חֲסִידוֹ {חֲסִידוֹ} יִשְׁמֹר.

(ט) אִז תִּבִּין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמִיִּשְׂרָאֵל כֹּל מַעְגַל טוֹב.

(י) כִּי תִבּוֹא חִכְמָה בְּלִבְךָ וְדַעַת לְנַפְשְׁךָ יִנָּעַם.

(יא) מִזְמָה תִשְׁמֹר עָלֶיךָ תַבּוּנָה תִנְצֶרְכָה.

התועלות הבאות בעקבות בקשת החכמה:

הצלה מאיש רע:

(יב) לְהִצִּילְךָ מִדֶּרֶךְ רַע מֵאִישׁ מִדְּבַר תִּהְפְּכוֹת.

(יג) הַעֲזִיבִים אֲרָחוֹת יִשָּׂר לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי חַשְׁךְ:

(יד) השמחים לעשות רע יגילו בתהפכות רע:
(טו) אשר ארחתיהם עקשים ונלוזים במעגלותם:

הצלה מאשה רעה:

(טז) להצילך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה:
(יז) העזבת אלופ נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה:
(יח) כי שחה אל מות ביתה ואל רפאים מעגלתיה:
(יט) כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים:

הדרכה בדרך טובה וישרה:

(כ) למען תלך בדרך טובים וארחות צדיקים תשמר:
(כא) כי ישרים ישכנו ארץ ותמימים יותרו בה:
(כב) ורשעים מארץ יפרתו ובוגדים יסחו ממנה:

פרק ג

(א) בני תורתך אל תשכח ומצותי יצר לבך:
(ב) כי ארך ימים ושנות חיים ושלוש יוסיפו לך:
(ג) חסד ואמת אל יעזבך קשרם על גרגרותיך פתבם על לוח לבך:
(ד) ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם:
(ה) בטח אל יהוה בכל לבך ואל בינתך אל תשען:
(ו) בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחתיך:
(ז) אל תהי חכם בעיניך ירא את יהוה וסור מרע:
(ח) רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך:
(ט) כבד את יהוה מהונך ומראשית כל תבואתך:
(י) וימלאו אסמיך שבע ותירוש יקבין יפרצו:
(יא) מוסר יהוה בני אל תמאס ואל תקץ בתוכחתו:
(יב) כי את אשר יאהב יהוה יוכיח וכאב את בן ירצה:
(יג) אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה:
(יד) כי טוב סחרה מסחר כסף ומחרוץ תבואתה:
(טו) יקרה היא מפניים {מפנינים} וכל חפצך לא ישוו בה:
(טז) ארך ימים בימינה בשמאולה עשר וכבוד:
(יז) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום:
(יח) עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר:
(יט) יהוה בחכמה יסד ארץ כוונן שמים בתבונה:

- (כ) בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקְעוּ וּשְׁחָקִים יִרְעֲפוּ טַל:
- (כא) בְּנִי אֵל יִלְזוּ מֵעֵינֶיךָ נֹצֵר תְּשִׂיָה וּמִזְמָה:
- (כב) וַיְהִי חַיִּים לְנַפְשְׁךָ וְחֹן לְגִרְגָּרְתֶּיךָ:
- (כג) אִז תֵּלֵךְ לְבִטַח דְּרָכְךָ וְרִגְלְךָ לֹא תִגּוֹף:
- (כד) אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחָד וּשְׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנֵתְךָ:
- (כה) אֵל תִּירָא מִפְּחַד פְּתָאִם וּמִשְׂאֵת רְשָׁעִים כִּי תִבֹּא:
- (כו) כִּי יְהוֹה יְהוֹה בְּכִסְלְךָ וְשָׁמַר רִגְלְךָ מִלֶּכֶד:
- (כז) אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלָיו בְּהִיּוֹת לְאֵל יָדֶיךָ {יָדְךָ} לַעֲשׂוֹת:
- (כח) אֵל תֹּאמֶר לְרַעֲיֶיךָ {לְרַעֲךָ} לֵךְ וְשׁוּב וּמָחָר אֲתוֹן וַיֵּשׁ אֶתְךָ:
- (כט) אֵל תִּחְרַשׁ עַל רַעַךְ רָעָה וְהוּא יוֹשֵׁב לְבִטַח אֶתְךָ:
- (ל) אֵל תָּרוּב {תָּרִיב} עִם אָדָם חָנָם אִם לֹא גִמְלַךְ רָעָה:
- (לא) אֵל תִּקְנָא בְּאִישׁ חֶמֶס וְאֵל תִּבְחָר בְּכֹל דְּרָכָיו:
- (לב) כִּי תוֹעֲבַת יְהוֹה נְלוֹז וְאֵת יִשְׂרָיִם סוּדוֹ:
- (לג) מֵאֲרַת יְהוֹה בְּבֵית רָשָׁע וּנְוָה צְדִיקִים יִבְרַךְ:
- (לד) אִם לְלֹצִים הוּא יִלְיָץ וְלַעֲנָיִים {וְלַעֲנוּיִם} יִתֵּן חֵן:
- (לה) כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וְכִסְיִלִים מֵרִים קִלוֹן:
- פֶּרֶק ד
- (א) שְׁמַעוּ בָּנִים מוֹסֵר אָב וְהִקְשִׁיבוּ לְדַעַת בִּינָה:
- (ב) כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזָבוּ:
- (ג) כִּי בֶן הָיִיתִי לְאָבִי כֵךְ וַיַּחֲדֵד לִפְנֵי אִמִּי:
- (ד) וַיִּרְנֵי וַיֹּאמֶר לִי יִתְמֶךְ דְּבָרִי לְבֶן שְׁמֵר מִצּוֹתַי וְחַיָּה:
- (ה) קָנָה חֲכָמָה קָנָה בִינָה אֵל תִּשְׁכַּח וְאֵל תֵּט מֵאִמְרֵי פִי:
- (ו) אֵל תַּעֲזָבָה וְתִשְׁמָרְךָ אֶהְבֶּה וְתִצְרָךְ:
- (ז) רֵאשִׁית חֲכָמָה קָנָה חֲכָמָה וּבְכֹל קִנְיָנָךְ קָנָה בִינָה:
- (ח) סִלְסְלָה וְתִרוֹמְמָךְ תִּכְבְּדֶךָ כִּי תַחֲבִקְנָה:
- (ט) תִּתֵּן לְרֵאשֶׁךְ לוֹיֵת חֵן עֲטָרַת תִּפְאָרֶת תִּמְגַּנֶּךָ:
- (י) שְׁמַע בְּנֵי וְקַח אִמְרֵי וַיִּרְבוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים:
- (יא) בְּדֶרֶךְ חֲכָמָה הִרְתִּיךָ הַדְּרָכֶתֶיךָ בְּמַעֲגָלֵי יִשְׂרָאֵל:
- (יב) בְּלִכְתָּךְ לֹא יִצַּר צַעֲדְךָ וְאִם תָּרוּץ לֹא תִכָּשֵׁל:
- (יג) הַחֲזֵק בַּמוֹסֵר אֵל תִּרְף נֹצֵרָה כִּי הִיא חַיִּיךָ:
- (יד) בְּאֶרֶח רְשָׁעִים אֵל תִּבֹּא וְאֵל תֹּאשֶׁר בְּדֶרֶךְ רָעִים:
- (טו) פְּרָעָהוּ אֵל תַּעֲבֹר בּוֹ שְׁטָה מֵעָלָיו וְעִבּוֹר:

- (טז) כי לא ישנו אם לא ירעו ונגזלה שנתם אם לא יכשולו {יכשילו}:
- (יז) כי לחמו לחם רשע ויין חמסים ישותו:
- (יח) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום:
- (יט) דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו:
- (כ) בני לדברי הקשיבה לאמרי הט אזנך:
- (כא) אל ילזו מעיניך שמרם בתוך לבבך:
- (כב) כי חיים הם למצאיהם ולכל בשרו מרפא:
- (כג) מכל משמר נצר לבך כי ממנו תוצאות חיים:
- (כד) הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך:
- (כה) עיניך לנכח יביטו ועפעפיך יישרו נגדך:
- (כו) פלס מעגל רגלך וכל דרכיך יכנו:
- (כז) אל תט ימין ושמאול הסר רגלך מרע:
- פרק ה
- (א) בני לחכמתי הקשיבה לתבונתי הט אזנך:
- (ב) לשמר מזמות ודעת שפתיך ינצרו:
- (ג) כי נפת תטפנה שפתי זרה וחלק משמן חפה:
- (ד) ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות:
- (ה) רגליה ירדות מות שאול צעדיה יתמכו:
- (ו) ארח חיים פן תפלט נעו מעגלתי לא תדע:
- (ז) ועתה בני שמעו לי ואל תסורו מאמרי פי:
- (ח) הרחק מעליה דרכך ואל תקרב אל פתח ביתה:
- (ט) פן תתן לאחרים הודך ושנתיך לאכזרי:
- (י) פן ישבעו זרים כחך ועצביך בבית נכרי:
- (יא) ונהמת באחריתך בכלות בשרך ושארך:
- (יב) ואמרת איך שנאתי מוסר ותוכחת נאץ לבי:
- (יג) ולא שמעתי בקול מורי ולמלמדי לא הטיתי אזני:
- (יד) כמעט הייתי בכל רע בתוך קהל ועדה:
- (טו) שטה מים מבורך ונזלים מתוך בארך:
- (טז) יפוצו מעינתיך חוצה ברחבות פלגי מים:
- (יז) יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך:
- (יח) יהי מקורך ברוך ושמח מאשת נעורך:
- (יט) אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירוך בכל עת באהבתה תשגה תמיד:

- (כ) וְלָמָּה תִּשְׁגָּה בְּנִי בְּזֵרָה וּתְחַבֵּק חֵק נְכָרִיָּה:
(כא) כִּי נִכַח עֵינַי יְהוָה דְּרָכַי אִישׁ וְכָל מַעְגְּלֹתַי מִפְּלִס:
(כב) עֲוֹנוֹתַי יִלְכְּדֵנוּ אֶת הַרְשָׁע וּבְחַבְלֵי חַטָּאתוֹ יִתְמַךְ:
(כג) הוּא יְמוֹת בְּאֵין מוֹסֵר וּבְרַב אוֹלָתוֹ יִשְׁגָּה:

פרק ו

- (א) בְּנִי אִם עָרַבְתָּ לְרַעַךְ תִּקְעֵת לְזֶר כַּפְיֶךָ:
(ב) נֹקֶשֶׁת בְּאִמְרֵי פִיךָ נִלְכַּדְתָּ בְּאִמְרֵי פִיךָ:
(ג) עֲשֵׂה זֹאת אִפּוֹא בְּנִי וְהִנָּצַל כִּי בְּאֵת בְּכַף רַעַךְ לֶךְ הַתְּרַפֵּס וּרְהַב רַעֲיֶךָ:
(ד) אֵל תִּתֵּן שָׁנָה לְעֵינֶיךָ וּתְנוּמָה לְעַפְעָפֶיךָ:
(ה) הִנָּצַל כַּצְּבִי מִיָּד וּכְצַפּוֹר מִיָּד יְקוֹשׁ:
(ו) לֶךְ אֵל נִמְלָה עֲצַל רְאֵה דְרָכֶיָּה וְחַכָּם:
(ז) אֲשֶׁר אֵין לָהּ קֶצֶין שְׁטֵר וּמִשָּׁל:
(ח) תְּכִין בְּקִיץ לַחֲמָה אֲגֵרָה בְּקֶצֶיר מֵאֲכָלָהּ:
(ט) עַד מְתֵי עֲצַל תִּשְׁכַּב מְתֵי תְקוּם מִשְׁנֵתְךָ:
(י) מַעֲט שָׁנוֹת מַעֲט תְּנוּמוֹת מַעֲט חֵבֵק יָדַיִם לִשְׁכַּב:
(יא) וּבֹא כִמְהֵלֶךְ רֵאשֶׁךְ וּמַחֲסֹרֶךְ כְּאִישׁ מְגוֹן:
(יב) אָדָם בְּלִיעַל אִישׁ אָנוּן הוֹלֶךְ עֵקֶשׁוֹת פֶּה:
(יג) קֶרֶץ בְּעֵינָיו מִלֵּל בְּרַגְלוֹ מֶרֶה בְּאַצְבָּעֵתַיִו:
(יד) תִּהְפְּכוֹת בְּלָבוֹ חֵרֵשׁ רַע בְּכָל עֵת מִדְּנִיִּם { מִדְּנִיִּם } יִשְׁלַח:
(טו) עַל כֵּן פְּתָאִם יְבוֹא אִידוֹ פֶּתַע יִשְׁבֵּר וְאֵין מִרְפָּא:
(טז) שֵׁשׁ הִנֵּה שָׁנָא יְהוָה וְשִׁבְעַת תּוֹעֲבוֹת { תּוֹעֲבֹת } נִפְשׁוּ:
(יז) עֵינַיִם רְמוֹת לְשׁוֹן שְׁקֵר וַיְדִים שְׁפָכוֹת דָּם נָקִי:
(יח) לֵב חֵרֵשׁ מַחֲשָׁבוֹת אָנוּן רְגָלִים מִמְהָרוֹת לְרוּץ לְרַעָה:
(יט) יְפִיחַ כְּזָבִים עַד שְׁקֵר וּמִשְׁלַח מִדְּנִיִּם בֵּין אַחִים:
(כ) נִצֹר בְּנִי מִצְנוֹת אָבִיךָ וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אֲמֶךָ:
(כא) קִשְׁרָם עַל לִבְךָ תִּמְיֵד עֲנָדָם עַל גְּרָגְרֵתְךָ:
(כב) בְּהִתְהַלֵּךְךָ תִּנְחָה אֶתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וְהִקִּיצוֹתָ הִיא תִּשְׁיַחְךָ:
(כג) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹרֵךְ וְדֶרֶךְ חַיִּים תּוֹכַחוֹת מוֹסֵר:
(כד) לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁת רַע מִחֻלְקַת לְשׁוֹן נְכָרִיָּה:
(כה) אֵל תִּחַמֵּד יִפְיָהּ בְּלִבְבְּךָ וְאַל תִּקְחֶךָ בְּעַפְעָפֶיָּהּ:
(כו) כִּי בְעַד אִשָּׁה זֹנָה עַד כִּכּוֹר לָחֵם וְאֲשֶׁת אִישׁ נִפְשׁ יְקָרָה תִּצּוֹד:
(כז) הִיחַתָּה אִישׁ אֵשׁ בְּחִיקוֹ וּבְגִדְיוֹ לֹא תִשְׁרַפְּנָה:

- (כח) אם יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תפוינה:
 (כט) כן הבא אל אשת רעהו לא ינקה כל הנגע בה:
 (ל) לא יבזזו לגנב כי יגנוב למלא נפשו כי ירעב:
 (לא) ונמצא ישלם שבועתים את כל הון ביתו יתן:
 (לב) נאף אשה חסר לב משחית נפשו הוא יעשנה:
 (לג) נגע וקלון ימצא וחרפתו לא תמחה:
 (לד) כי קנאה חמת גבר ולא יחמול ביום נקם:
 (לה) לא ישא פני כל כפר ולא יאבה כי תרבה שחד:

פרק ז

- (א) בני שמר אמרי ומצותי תצפן אתך:
 (ב) שמר מצותי וחייה ותורתך כאישון עיניך:
 (ג) קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך:
 (ד) אמר לחכמה אחתי את ומדע לבינה תקרא:
 (ה) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה:
 (ו) כי בחלון ביתי בעד אשנבי נשקפתי:
 (ז) וארא בפתאים אבינה בבנים נער חסר לב:
 (ח) עבר בשוק אצל פנה ודרך ביתה יצעד:
 (ט) בנשף בערב יום באישון לילה ואפלה:
 (י) והנה אשה לקראתו שית זונה ונצרת לב:
 (יא) המיה היא וסררת בביתה לא ישכנו רגליה:
 (יב) פעם בחוץ פעם ברחבות ואצל כל פנה תארב:
 (יג) והחזיקה בו ונשקה לו העזה פניה ותאמר לו:
 (יד) זבחי שלמים עלי היום שלמתי נדרי:
 (טו) על כן יצאתי לקראתך לשחר פניך ואמצאך:
 (טז) מרבדים רבדתי ערשי חטבות אטון מצרים:
 (יז) נפתי משכבי מר אהלים וקנמון:
 (יח) לכה נרוה דדים עד הבקר נתעלסה באהבים:
 (יט) כי אין האיש בביתו הלך בדרך מרחוק:

פרק ז

- (כ) צרור הכסף לקח בידו ליום הכסף יבא ביתו:
 (כא) הטתו ברב לקחה בחלק שפתיה תדיחנו:
 (כב) הולך אחריה פתאם כשור אל טבח יבוא וכעכס אל מוסר אויל:

- (כג) עד יִפְלַח חַץ כְּבָדוֹ כְּמַהֲרֵ צִפּוֹר אֶל פֶּחַ וְלֹא יָדַע כִּי בְּנִפְשׁוֹ הוּא:
(כד) וְעַתָּה בָּנִים שָׁמְעוּ לִי וְהִקְשִׁיבוּ לְאִמְרֵי פִי:
(כה) אֵל יֵשֶׁטְ אֶל דְּרָכֶיהָ לִבָּךְ אֵל תִּתַּע בְּנִתִּיבוֹתֶיהָ:
(כו) כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעֲצָמִים כָּל הִרְגִּיהָ:
(כז) דְּרָכֶי שְׂאוֹל בֵּיתָה יִרְדּוּת אֶל חֲדָרֵי מוֹת:

פרק ח

- (א) הֲלֹא חֲכָמָה תִּקְרָא וְתִבְוֵנָה תִּתֵּן קוֹלָה:
(ב) בְּרֹאשׁ מְרֻמִּים עָלֶי דֶּרֶךְ בֵּית נְתִיבוֹת נִצְבָּה:
(ג) לֵיד שְׁעָרִים לְפִי קָרַת מְבוֹא פְתָחִים תְּרוֹנָה:
(ד) אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְקוֹלִי אֵל בְּנֵי אָדָם:
(ה) הִבִּינוּ פְתָאִים עֲרָמָה וְכִסִּילִים הִבִּינוּ לֵב:
(ו) שָׁמְעוּ כִּי נִגִּידִים אֲדַבֵּר וּמִפְתַּח שְׁפָתַי מִיִּשְׂרָאֵל:
(ז) כִּי אָמַת יִהְיֶה חֲפִי וְתוֹעֵבַת שְׁפָתַי רָשָׁע:
(ח) בְּצִדָּק כָּל אִמְרֵי פִי אֵין בָּהֶם נִפְתָּל וְעִקְשׁ:
(ט) כָּלֶם נִכְחִים לְמַבִּין וְיִשְׂרָאֵל לְמִצְאֵי דַעַת:
(י) קָחוּ מוֹסְרֵי וְאֵל כְּסֹף וְדַעַת מִחֲרוּץ נִבְחָר:
(יא) כִּי טוֹבָה חֲכָמָה מִפְּוִינִים וְכָל חִפְצִים לֹא יִשׁוּוּ בָּהּ:
(יב) אֲנִי חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי עֲרָמָה וְדַעַת מְזֻמוֹת אֶמְצָא:
(יג) יִרְאֵת יְהוָה שְׁנֵאת רַע גָּאָה וְגֵאוֹן וְדֶרֶךְ רַע וּפִי תִהְפְּכוֹת שְׁנֵאתִי:
(יד) לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה:
(טו) בֵּי מַלְכִּים יִמְלָכוּ וְרִזְנִים יִחַקְקוּ צִדָּק:
(טז) בֵּי שָׂרִים יִשְׂרוּ וְנִדְיָבִים כָּל שְׁפָטֵי צִדָּק:
(יז) אֲנִי אֶהְבִּיהָ { אֶהְבִּי } אֶהֱבֵ וּמִשְׁחָרֵי יִמְצְאֵנִי:
(יח) עֲשֹׂר וְכָבוֹד אֶתִּי הוֹן עֲתַק וְצִדָּקָה:
(יט) טוֹב פְּרִי מִחֲרוּץ וּמִפֶּז וְתִבּוֹאֶתִי מִכְּסֹף נִבְחָר:
(כ) בְּאַרְחַ צִדָּקָה אֶהְלַךְ בְּתוֹךְ נְתִיבוֹת מִשְׁפָּט:
(כא) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ וְאַצְרִיתֵהֶם אֶמְלֵא:
(כב) יְהוָה קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרָכּוֹ קָדָם מִפְּעִלְיוֹ מֵאֵז:
(כג) מְעוֹלָם נִסְכַּתִּי מְרֹאשׁ מִקְדָּמִי אֶרְץ:
(כד) בְּאֵין תְּהֻמוֹת חוֹלְלָתִי בְּאֵין מְעִינּוֹת נִכְבְּדֵי מַיִם:
(כה) בְּטָרָם הָרִים הִטְבְּעוּ לִפְנֵי גְבַעוֹת חוֹלְלָתִי:
(כו) עַד לֹא עָשָׂה אֶרֶץ וְחוּצוֹת וְרֹאשׁ עִפְרוֹת תַּבַּל:

- (כז) בְּהִכִּינוּ שָׁמַיִם שָׁם אָנִי בְּחֻקוֹ חוּג עַל פְּנֵי תְּהוֹם:
 (כח) בְּאַמְצוּ שְׁחָקִים מִמַּעַל בְּעֵזוֹ עֵינֹת תְּהוֹם:
 (כט) בְּשׁוּמוֹ לַיִם חָקוּ וּמִיָּם לֹא יַעֲבְרוּ פִּיּוֹ בְּחֻקוֹ מוֹסְדֵי אֶרֶץ:
 (ל) וְאַהֲיָה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְאַהֲיָה שַׁעֲשַׁעִים יוֹם יוֹם מִשְׁחַקְתָּ לְפָנָיו בְּכָל עֵת:
 (לא) מִשְׁחַקְתָּ בְּתַבֵּל אֶרְצוֹ וְשַׁעֲשַׁעִי אֶת בְּנֵי אָדָם:
 (לב) וְעַתָּה בְּנִים שָׁמְעוּ לִי וְאַשְׁרֵי דַרְכֵי יִשְׁמְרוּ:
 (לג) שָׁמְעוּ מוֹסֵר וְחֻכְמוֹ וְאֵל תִּפְרָעוּ:
 (לד) אֲשֶׁרֵי אָדָם שָׁמַע לִי לְשִׁקֵּד עַל דְּלַת־תִּי יוֹם יוֹם לְשִׁמּוֹר מְזוֹזֹת פִּתְחֵי:
 (לה) כִּי מִצְּאֵי מִצְּאֵי { מִצְּאֵי } חַיִּים וַיִּפֶק רְצוֹן מִיְהוָה:
 (לו) וְחֻטְאֵי חֻמָּס נִפְשׁוּ כָּל מִשְׁנֵאֵהֶבּוּ מוֹת:

פרק ט

- (א) חֻכְמוֹת בְּנֵתָה בִּיתָה חֲצֵבָה עֲמוּדֶיהָ שְׁבָעָה:
 (ב) טְבַחָה טְבַחָה מְסַכָּה יִינָה אֶף עֲרֻכָה שְׁלַחְנָה:
 (ג) שְׁלַחָה נַעֲרֻתֶיהָ תִּקְרָא עַל גִּפֵּי מְרֻמֵי קֶרֶת:
 (ד) מִי פָתִי יִסֵּר הִנֵּה חֲסֵר לֵב אֲמָרָה לוֹ:
 (ה) לָכוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי וְשִׁתּוֹ בִּיָּין מְסַכְתִּי:
 (ו) עֲזְבוּ פִּתְאִים וְחִיו וְאַשְׁרוּ בְּדֶרֶךְ בִּינָה:
 (ז) יִסֵּר לֶעַץ לֶקַח לוֹ קִלּוֹן וּמוֹכִיחַ לְרָשָׁע מוֹמוֹ:
 (ח) אֵל תּוֹכַח לֶעַץ פֶּן יִשְׁנֹאֲךָ הוֹכַח לְחָכָם וַיֶּאֱהָבְךָ:
 (ט) תֵּן לְחָכָם וַיְחַכְּמוּ עוֹד הוֹדַע לְצַדִּיק וַיּוֹסֶף לֶקַח:
 (י) תַּחֲלַת חֻכְמָה יִרְאֵת יְהוָה וְדַעַת קְדָשִׁים בִּינָה:
 (יא) כִּי בִי יִרְבוּ יָמֶיךָ וַיּוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים:
 (יב) אִם חֻכְמַת חֻכְמַת לָךְ וְלִצְּתָ לְבַדְךָ תִּשָּׂא:
 (יג) אֲשֶׁת כְּסִילוֹת הִמְיָה פְּתִיּוֹת וּבַל יִדְעָה מָה:
 (יד) וַיִּשְׁבָּה לְפֶתַח בֵּיתָה עַל כֶּסֶף מְרֻמֵי קֶרֶת:
 (טו) לִקְרָא לְעֹבְרֵי דֶרֶךְ הַמֵּי־שָׁרִים אֲרַחֲוֹתֶם:
 (טז) מִי פָתִי יִסֵּר הִנֵּה וְחֲסֵר לֵב וְאַמָּרָה לוֹ:
 (יז) מִיָּם גְּנוּבִים יִמְתְּקוּ וְלַחֵם סִתְרִים יִנְעֵם:
 (יח) וְלֹא יִדַּע כִּי רָפְאִים שָׁם בְּעַמְקֵי שְׂאוּל קִרְאִיהָ:

פרק י

- (א) מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ:
 (ב) לֹא יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רָשָׁע וְצַדִּיקָה תַּצִּיל מִמּוֹת:

- (ג) לא ירעיב יהוה נפש צדיק והות רשעים יהדף:
 (ד) ראש עשה כף רמיה ויד חרוצים תעשיר:
 (ה) אגר בקיץ בן משכיל נרדם בקציר בן מביש:
 (ו) ברכות לראש צדיק ופי רשעים יכסה חמס:
 (ז) זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב:
 (ח) חכם לב יקח מצות ואויל שפתים ילבט:
 (ט) הולך בתם ילך בטח ומעקש דרכיו יודע:
 (י) קרץ עין יתן עצבת ואויל שפתים ילבט:
 (יא) מקור חיים פי צדיק ופי רשעים יכסה חמס:
 (יב) שנאה תעורר מדנים ועל כל פשעים תכסה אהבה:
 (יג) בשפתי נבון תמצא חכמה ושבט לגו חסר לב:
 (יד) חכמים יצפנו דעת ופי אויל מחתה קרבה:
 (טו) הון עשיר קרית עזו מחתת דלים רישם:
 (טז) פעלת צדיק לחיים תבואת רשע לחטאת:
 (יז) ארח לחיים שומר מוסר ועוזב תוכחת מתעה:
 (יח) מכסה שנאה שפתי שקר ומוצא דבה הוא כסיל:
 (יט) ברב דברים לא יחדל פשע וחושך שפתיו משכיל:
 (כ) כסף נבחר לשון צדיק לב רשעים כמעט:

פרק י

- (כא) שפתי צדיק ירעו רבים ואוילים בחסר לב ימותו:
 (כב) ברפת יהוה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה:
 (כג) כשחוק לכסיל עשות זמה וחקמה לאיש תבונה:
 (כד) מגורת רשע היא תבואנו ותאות צדיקים יתן:
 (כה) כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם:
 (כו) כחמץ לשנים וכעשן לעינים כן העצל לשלחיו:
 (כז) יראת יהוה תוסיף ימים ושנות רשעים תקצרנה:
 (כח) תוחלת צדיקים שמחה ותקות רשעים תאבד:
 (כט) מעוז לתם דרך יהוה ומחתה לפעלי און:
 (ל) צדיק לעולם בל ימוט ורשעים לא ישכנו ארץ:
 (לא) פי צדיק ינוב חכמה ולשון תהפכות תכרת:
 (לב) שפתי צדיק ידעון רצון ופי רשעים תהפכות:

פרק יא

- (א) מ'אזני מרמה תועבת יהוה ואבן שלמה רצונו:
 (ב) בא זדון ויבא קלון ואת צנועים חכמה:
 (ג) תמת ישרים תנחם וסלף בגדים ושדם {ישדם}:
 (ד) לא יועיל הון ביום עברה וצדקה תציל ממות:
 (ה) צדקת תמים תישר דרכו וברשעתו יפל רשע:
 (ו) צדקת ישרים תצילם ובהנות בגדים ילכדו:
 (ז) במות אדם רשע תאבד תקוה ותוחלת אונים אבדה:
 (ח) צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו:
 (ט) בפה חנף ישחת רעהו ובדעת צדיקים יחלצו:
 (י) בטוב צדיקים תעלץ קריה ובאבד רשעים רנה:
 (יא) בברכת ישרים תרום קרת ובפי רשעים תהרס:
 (יב) בז לרעהו חסר לב ואיש תבונות יחריש:
 (יג) הולך רכיל מגלה סוד ונאמן רוח מכסה דבר:
 (יד) באין תחבלות יפל עם ותשועה ברב יועץ:
 (טו) רע ירוע כי ערב זר ושנא תוקעים בוטח:
 (טז) אשת חן תתמך כבוד ועריצים יתמכו עשר:
 (יז) גמל נפשו איש חסד ועכר שארו אכזרי:
 (יח) רשע עשה פעלת שקר וזרע צדקה שחר אמת:
 (יט) כן צדקה לחיים ומרדף רעה למותו:

פרק יא

- (כ) תועבת יהוה עקשי לב ורצונו תמימי דרך:
 (כא) יד ליד לא ינקה רע וזרע צדיקים נמלט:
 (כב) נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם:
 (כג) תאות צדיקים אך טוב תקנות רשעים עברה:
 (כד) יש מפזר ונוסף עוד וחשך מישר אך למחסור:
 (כה) נפש ברכה תדשן ומרנה גם הוא יורא:
 (כו) מנע בר יקבהו לאום וברכה לראש משביר:
 (כז) שחר טוב יבקש רצון ודרש רעה תבואנו:
 (כח) בוטח בעשרו הוא יפל וקעלה צדיקים יפרחו:
 (כט) עכר ביתו ינחל רוח ועבד אויל לחכם לב:
 (ל) פרי צדיק עץ חיים ולקח נפשות חכם:
 (לא) הן צדיק בארץ ישלם אף כי רשע וחוטא:

פרק יב

- (א) אהב מוסר אהב דעת ושונא תוכחת בער:
(ב) טוב יפיק רצון מיהוה ואיש מזמות ירשיע:
(ג) לא יפון אדם ברשע ושרש צדיקים בל ימוט:
(ד) אשת חיל עטרת בעלה וכרקב בעצמותיו מבישה:
(ה) מחשבות צדיקים משפט תחבולות רשעים מרמה:
(ו) דברי רשעים ארב דם ופי ישרים יצילים:
(ז) הפוך רשעים ואינם ובית צדיקים יעמד:
(ח) לפי שכלו יהלל איש ונעוה לב יהיה לבוז:
(ט) טוב נקלה ועבד לו ממתכבד וחסר לחם:
(י) יודע צדיק נפש בהמתו ורחמי רשעים אכזרי:
(יא) עבד אדמתו ישבע לחם ומרדף ריקים חסר לב:
(יב) חמד רשע מצוד רעים ושרש צדיקים יתן:
(יג) בפשע שפתים מוקש רע ויצא מצרה צדיק:
(יד) מפרי פי איש ישבע טוב וגמול ידי אדם ישוב {ישיב} לו:
(טו) דרך אויל ישר בעיניו ושמע לעצה חכם:
(טז) אויל ביום ינדע כעסו וכסה קלון ערום:
(יז) יפיח אמונה יגיד צדק ועד שקרים מרמה:
(יח) יש בוטה כמדקרות חרב ולשון חכמים מרפא:
(יט) שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר:

פרק יב

- (כ) מרמה בלב חרשי רע וליעצי שלום שמחה:
(כא) לא יאנה לצדיק כל און ורשעים מלאו רע:
(כב) תועבת יהוה שפתי שקר ועשי אמונה רצונו:
(כג) אדם ערום כסה דעת ולב כסילים יקרא אולת:
(כד) יד חרוצים תמשול ורמיה תהיה למס:
(כה) דאגה בלב איש ישחנה ודבר טוב ישמחנה:
(כו) יתר מרעהו צדיק ודרך רשעים תתעם:
(כז) לא יחרך רמיה צידו והון אדם יקר חרוץ:
(כח) בארח צדקה חיים ודרך נתיבה אל מות:

פרק יג

- (א) בן חכם מוסר אב ולץ לא שמע גערה:

- (ב) מִפְּרִי פִי אִישׁ יֵאָכֵל טוֹב וְנֶפֶשׁ בְּגֵדִים חֲמָס:
 (ג) נִצֵּר פִּיּוֹ שֶׁמֶר נֶפְשׁוֹ פֶּשֶׁק שְׁפָתָיו מִחֲתָה לוֹ:
 (ד) מִתְּאוּנָה וְאִין נֶפְשׁוֹ עֲצֵל וְנֶפֶשׁ חֲרָצִים תִּדְשֹׁן:
 (ה) דְּבַר שֶׁקֶר יִשְׁנָא צְדִיק וְרָשָׁע יִבְאִישׁ וַיִּחְפִּיר:
 (ו) צְדָקָה תִצְרַח תָּם דְּרַךְ וְרָשָׁעָה תִסְלֹף חֲטָאת:
 (ז) יֵשׁ מִתְעַשֵּׂר וְאִין כָּל מִתְרוֹשֵׁשׁ וְהוֹן רַב:
 (ח) כִּפּוּר נֶפֶשׁ אִישׁ עֲשֶׂרוּ וְרֵשׁ לֹא שָׁמַע גְּעָרָה:
 (ט) אֹר צְדִיקִים יִשְׁמַח וְנִר רָשָׁעִים יִדְעֵךְ:
 (י) רַק בְּזָדוֹן יִתֵּן מִצָּה וְאֵת נוֹעֲצִים חֲכָמָה:
 (יא) הוֹן מֵהֶבֶל יִמְעֹט וְקִבֵּץ עַל יַד יִרְבֶּה:
 (יב) תוֹחֶלֶת מִמְשַׁכָּה מִחֲלָה לֵב וְעַץ חַיִּים תְּאוּנָה בָּאָה:
 (יג) בְּזָ לְדַבֵּר יִחְבֹּל לוֹ וַיִּרְא מִצָּוָה הוּא יִשְׁלָם:
 (יד) תוֹרַת חָכָם מְקוֹר חַיִּים לְסוּר מִמִּקְשֵׁי מוֹת:
 (טו) שֶׁכֶּל טוֹב יִתֵּן חוֹן וְדָרַךְ בְּגֵדִים אֵיתָן:
 (טז) כָּל עָרוֹם יַעֲשֶׂה בְדַעַת וְכִסִּיל יִפְרֹשׂ אֲוֶלֶת:
 (יז) מִלְּאָךְ רָשָׁע יִפֹּל בְּרַע וְצִיר אֲמוּנִים מִרְפָּא:
 (יח) רֵישׁ וְקִלּוֹן פּוֹרַע מוֹסֵר וְשׁוֹמֵר תּוֹכַחַת יִכְבֹּד:
 (יט) תְּאוּנָה נִהְיָה תִעָרַב לְנֶפֶשׁ וְתוֹעֲבַת כְּסִילִים סוּר מִרַע:
 פֶּרֶק יג

- (כ) הַלּוֹךְ { הוֹלֵךְ } אֶת חֲכָמִים וְחֲכָם { יִחְכָּם } וְרַעָה כְּסִילִים יִרְוֵעַ:
 (כא) חֲטָאִים תִּרְדֹּף רַעָה וְאֵת צְדִיקִים יִשְׁלָם טוֹב:
 (כב) טוֹב יִנְחִיל בְּנֵי בָנִים וְצָפוֹן לְצְדִיק חֵיל חוֹטָא:
 (כג) רַב אֲכָל נִיר רָאשִׁים וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט:
 (כד) חוֹשֶׁךְ שְׁבִטוֹ שׁוֹנֵא בְּנוֹ וְאִהְבּוּ שְׁחָרוּ מוֹסֵר:
 (כה) צְדִיק אֲכָל לְשִׁבַע נֶפְשׁוֹ וּבִטָּן רָשָׁעִים תִּחְסֹר:
 פֶּרֶק יד

- (א) חֲכָמוֹת נְשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלֶת בִּידֵיהָ תִהְרַסְנוּ:
 (ב) הוֹלֵךְ בְּיִשְׁרוֹ יִרְא יְהוָה וְנִלְוֹז דְּרַכְיוֹ בּוֹזְהוּ:
 (ג) בְּפִי אֲוִיל חֲטָר גְּאוּנָה וְשְׁפָתֵי חֲכָמִים תִּשְׁמוּרָם:
 (ד) בְּאִין אֲלָפִים אַבוּס בְּרַ וְרַב תְּבוּאוֹת בְּכַח שׁוֹר:
 (ה) עַד אֲמוּנִים לֹא יִכְזָב וַיִּפִּיחַ כְּזָבִים עַד שֶׁקֶר:
 (ו) בִּקְשׁ לֶךְ חֲכָמָה וְאִין וְדַעַת לְנִבּוֹן נִקְלַ:

- (ז) לך מנגד לאיש כסיל ובל ידעת שפתי דעת:
 (ח) חכמת ערום הבין דרכו ואגלת פסילים מרמה:
 (ט) אולים יליץ אשם ובין ישרים רצון:
 (י) לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא יתערב זר:
 (יא) בית רשעים ישמד ואהל ישרים יפריח:
 (יב) יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות:
 (יג) גם בשחק יכאב לב ואחריתה שמחה תוגה:
 (יד) מדרכיו ישבע סוג לב ומעליו איש טוב:
 (טו) פתי יאמין לכל דבר וערום יבין לאשרו:
 (טז) חכם ירא וסר מרע וכסיל מתעבר ובוטח:
 (יז) קצר אפים יעשה אגלת ואיש מזמות ישנא:
 (יח) נחלו פתאים אגלת וערומים יכתרו דעת:
 (יט) שחו רעים לפני טובים ורשעים על שיערי צדיק:
 (כ) גם לרעהו ישנא רש ואהבי עשיר רבים:

פרק יד

- (כא) בז לרעהו חוטא ומחונן עניים {ענוים} אשריו:
 (כב) הלוא יתעו חרשי רע וחסד ואמת חרשי טוב:
 (כג) בכל עצב יהיה מותר ודבר שפתיים אך למחסור:
 (כד) עטרת חכמים עשרם אגלת פסילים אגלת:
 (כה) מציל נפשות עד אמת ויפח כזבים מרמה:
 (כו) ביראת יהוה מבטח עז ולבנו יהיה מחסה:
 (כז) יראת יהוה מקור חיים לסור ממקשי מות:
 (כח) ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון:
 (כט) אך אפים רב תבונה וקצר רוח מרים אגלת:
 (ל) חיי בשרים לב מרפא ורקב עצמות קנאה:
 (לא) עשק דל חרף עשהו ומכבדו חנן אביון:
 (לב) ברעתו ידחה רשע וחסה במותו צדיק:
 (לג) בלב נבון תנוח חכמה ובקרוב פסילים תודע:
 (לד) צדקה תרומם גוי וחסד לאמים חטאת:
 (לה) רצון מלך לעבד משפיל ועברתו תהיה מביש:

פרק טו

- (א) מענה רך ישיב חמה ודבר עצב יעלה אף:

- (ב) לְשׁוֹן חֲכָמִים תִּיטִיב דַּעַת וּפִי כִסִּילִים יִבְיַע אֲוֹלֹת:
- (ג) בְּכָל מְקוֹם עֵינֵי יְהוָה צְפוֹת רַעִים וְטוֹבִים:
- (ד) מִרְפָּא לְשׁוֹן עַץ חַיִּים וְסֻלְף בַּה שְׁבַר בְּרוּחַ:
- (ה) אֲוִיל יִנְאָץ מוֹסֵר אָבִיו וְשִׁמְר תּוֹכַחַת יַעֲרֵם:
- (ו) בֵּית צְדִיק חֶסֶן רַב וּבִתְבוּאָת רָשָׁע נִעְכָּרַת:
- (ז) שְׁפֹתֵי חֲכָמִים יִזְרוּ דַּעַת וְלֵב כִּסִּילִים לֹא כֵן:
- (ח) זָבַח רָשָׁעִים תּוֹעֵבֶת יְהוָה וּתְפִלַּת יִשְׂרָאֵל רְצוֹנוֹ:
- (ט) תּוֹעֵבֶת יְהוָה דֶּרֶךְ רָשָׁע וּמִרְדֵּף צְדָקָה יֶאֱהָב:
- (י) מוֹסֵר רֵעַ לְעֵזֵב אֲרַח שׁוֹנֵא תּוֹכַחַת יָמוֹת:
- (יא) שְׂאוּל וְאַבְדּוֹן נִגְדָה יְהוָה אֵף כִּי לִבּוֹת בְּנֵי אָדָם:
- (יב) לֹא יֶאֱהָב לֵץ הוֹכַח לוֹ אֶל חֲכָמִים לֹא יִלְךְ:
- (יג) לֵב שְׂמַח יִיטֵב פָּנִים וּבַעֲצָבֶת לֵב רוּחַ נִכְאָה:
- (יד) לֵב נְבוֹן יִבְקֹשׁ דַּעַת וּפְנֵי { וּפִי } כִּסִּילִים יִרְעָה אֲוֹלֹת:
- (טו) כָּל יָמֵי עֲנִי רַעִים וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד:
- (טז) טוֹב מְעַט בִּירְאָת יְהוָה מֵאוֹצֵר רַב וּמֵהוֹמָה בּוֹ:
- (יז) טוֹב אֲרַחַת יָרֵק וְאַהֲבָה שָׁם מִשׁוֹר אָבוֹס וְשִׁנְאָה בּוֹ:
- (יח) אִישׁ חֲמָה יִגְרֶה מְדוֹן וְאַרְךָ אֲפִים יִשְׁקִיט רֵיב:
- (יט) דֶּרֶךְ עֲצַל כְּמִשְׁכַּת חֶדֶק וְאַרְח יִשְׂרָאֵל סִלְלָה:
- (כ) בֶּן חֶכֶם יִשְׂמַח אֵב וּכְסִיל אָדָם בּוֹזָה אָמוֹ:

פֶּרֶק טו

- (כא) אֲוֹלֹת שְׂמַחָה לְחֶסֶר לֵב וְאִישׁ תְּבוּנָה יִיֶשֶׁר לְכַת:
- (כב) הַפֶּר מִחֲשָׁבוֹת בְּאֵין סוֹד וּבְרַב יוֹעֲצִים תִּקּוּם:
- (כג) שְׂמַחָה לְאִישׁ בְּמַעֲנָה פִּיּוֹ וְדָבָר בְּעֵתוֹ מֵה טוֹב:
- (כד) אֲרַח חַיִּים לְמַעֲלָה לְמִשְׁכִּיל לְמַעַן סוֹר מִשְׂאוּל מְטָה:
- (כה) בֵּית גָּאִים יִסַּח יְהוָה וַיִּצַּב גְּבוּל אֱלֹמָנָה:
- (כו) תּוֹעֵבֶת יְהוָה מִחֲשָׁבוֹת רָע וּטְהָרִים אִמְרֵי נַעַם:
- (כז) עֵכָר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בְּצַעַע וְשׁוֹנֵא מִתְּנַת יַחֲיָה:
- (כח) לֵב צְדִיק יִהְיֶה לְעֲנוּת וּפִי רָשָׁעִים יִבְיַע רַעוּת:
- (כט) רְחוּק יְהוָה מִרָשָׁעִים וּתְפִלַּת צְדִיקִים יִשְׁמַע:
- (ל) מְאוּר עֵינַיִם יִשְׂמַח לֵב שְׂמוּעָה טוֹבָה תִּדְשֵׁן עֲצָם:
- (לא) אֵזֶן שִׁמְעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תִּלְוִן:
- (לב) פּוֹרַע מוֹסֵר מוֹאֵס נִפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת קוֹנֵה לֵב:

(לג) יראת יהוה מוסר חכמה ולפני כבוד ענוה:

פרק טז

(א) לאדם מערכי לב ומיהוה מענה לשון:

(ב) כל דרכי איש זך בעיניו ותכן רוחות יהוה:

(ג) גל אל יהוה מעשיך ויכנו מחשבתך:

(ד) כל פעל יהוה למענהו וגם רשע ליום רעה:

(ה) תועבת יהוה כל גבה לב יד ליד לא ינקה:

(ו) בחדס ואמת יכפר עון וביראת יהוה סור מרע:

(ז) ברצות יהוה דרכי איש גם אויביו ישלם אתו:

(ח) טוב מעט בצדקה מרב תבואות בלא משפט:

(ט) לב אדם יחשב דרכו ויהוה יכין צעדו:

(י) קסם על שפתי מלך במשפט לא ימעל פיו:

(יא) פלס ומאזני משפט ליהוה מעשהו כל אבני כיס:

(יב) תועבת מלכים עשות רשע כי בצדקה יכון כסא:

(יג) רצון מלכים שפתי צדק ודבר ישרים יאהב:

(יד) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה:

(טו) באור פני מלך חיים ורצונו כעב מלקוש:

(טז) קנה חכמה מה טוב מחרוץ וקנות בינה נבחר מפסוף:

(יז) מסלת ישרים סור מרע שימר נפשו נצר דרכו:

(יח) לפני שבר גאון ולפני כשלוך גבה רוח:

(יט) טוב שפל רוח את עניים {ענוים} מחלק שלל את גאים:

(כ) משכיל על דבר ימצא טוב ובוטח ביהוה אשריו:

פרק טז

(כא) לחכם לב יקרא נבון ומתק שפתיים יסיף לקח:

(כב) מקור חיים שכל בעליו ומוסר אולים אולת:

(כג) לב חכם ישכיל פיהו ועל שפתי יסיף לקח:

(כד) צוף דבש אמרי נעם מתוק לנפש ומרפא לעצם:

(כה) יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות:

(כו) נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו:

(כז) איש בליעל כרה רעה ועל שפתי י {שפתו} כאש צרבת:

(כח) איש תהפכות ישלח מדון ונרגן מפריד אלוף:

(כט) איש חמס יפתה רעהו והוליכו בדרך לא טוב:

(ל) עצה עיניו לחשב תהפכות קרץ שפתיו כלה רעה:

(לא) עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא:

(לב) טוב ארך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר:

(לג) בחיק יוטל את הגורל ומיהוה כל משפטו:

פרק יז

(א) טוב פת חרבה ושלוח בה מבית מלא זבחי ריב:

(ב) עבד משפיל ימשל בבו מביש ובתוך אחים יחלק נחלה:

(ג) מצרף לכסף וכור לזהב ובחן לבות יהוה:

(ד) מרע מקשיב על שפת און שקר מזין על לשון הות:

(ה) לעג לרש חרף עשהו שמח לאיד לא ינקה:

(ו) עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם:

(ז) לא נאנה לנבל שפת יתר אף כי לנדיב שפת שקר:

(ח) אבן חן השחד בעיני בעליו אל כל אשר יפנה ישפיל:

(ט) מכסה פשע מבקש אהבה ושנה בדבר מפריד אלוף:

(י) תחת גערה במבין מהפכות כסיל מאה:

(יא) אך מרי יבקש רע ומלאך אכזרי ישלח בו:

(יב) פגוש דב שכול באיש ואל כסיל באולתו:

(יג) משיב רעה תחת טובה לא תמיש {תמוש} רעה מביתו:

(יד) פוטר מים ראשית מדון ולפני התגלע הריב נטוש:

(טו) מצדיק רשע ומרשיע צדיק תועבת יהוה גם שניהם:

(טז) למה זה מחיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין:

(יז) בכל עת אהב הרע ואח לצרה יולד:

(יח) אדם חסר לב תקע כף ערב ערבה לפני רעהו:

(יט) אהב פשע אהב מצה מגביה פתחו מבקש שבר:

פרק יז

(כ) עקש לב לא ימצא טוב ונהפך בלשונו יפול ברעה:

(כא) ילד כסיל לתוגה לו ולא ישמח אבי נבל:

(כב) לב שמח ייטב גהה ורוח נכאה תיבש גרם:

(כג) שחד מחיק רשע יקח להטות ארחות משפט:

(כד) את פני מבין חכמה ועיני כסיל בקצה ארץ:

(כה) פעס לאביו בן כסיל וממר ליולדתו:

(כו) גם ענוש לצדיק לא טוב להכות נדיבים על ישר:

(כז) חושך אמרו יודע דעת וקר { יקר רוח } איש תבונה:

(כח) גם אויל מחריש חכם יחשב אטם שפתיו נבון:

פרק יח

(א) לתאווה יבקש נפרד בכל תושיה יתגלע:

(ב) לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו:

(ג) בבוא רשע בא גם בוז ועם קלון חרפה:

(ד) מים עמקים דברי פי איש נחל נבע מקור חכמה:

(ה) שאת פני רשע לא טוב להטות צדיק במשפט:

(ו) שפתי כסיל יבאו בריב ופיו למהלמות יקרא:

(ז) פי כסיל מחתה לו ושפתיו מוקש נפשו:

(ח) דברי נרגן כמתלהמים והם ירדו חדרי בטן:

(ט) גם מתרפה במלאכתו אח הוא לבעל משחית:

(י) מגדל עז שם יהוה בו ירוץ צדיק ונשגב:

(יא) הון עשיר קרית עזו וכחומה נשגבה במשכתו:

(יב) לפני שבר יגבה לב איש ולפני כבוד ענוה:

(יג) משיב דבר בטרם ישמע אולת היא לו וכלמה:

(יד) רוח איש יכלכל מחלהו ורוח נכאה מי ישאנה:

(טו) לב נבון יקנה דעת ואזן חכמים תבקש דעת:

(טז) מתן אדם ירחיב לו ולפני גדלים ינחנו:

(יז) צדיק הראשון בריבו יבא { ובא } רעהו וחקרו:

(יח) מדוינים ישבית הגורל ובין עצומים יפריד:

(יט) אח נפשע מקרית עז ומדוינים { ומדוינים } כבריח ארמון:

פרק יח

(כ) מפרי פי איש תשבע בטנו תבואת שפתיו ישבע:

(כא) מות וחיים ביד לשון ואהביה יאכל פריה:

(כב) מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מיהוה:

(כג) תחנונים ידבר רש ועשיר יענה עזות:

(כד) איש רעים להתרועע ויש אהב דבק מאח:

פרק יט

(א) טוב רש הולך בתמו מעקש שפתיו והוא כסיל:

(ב) גם בלא דעת נפש לא טוב ואץ ברגלים חוטא:

(ג) אולת אדם תסלף דרכו ועל יהוה יזעף לבו:

- (ד) הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים וְדַל מֵרַעְהוּ יִפְרֹד:
- (ה) עַד שְׁקָרִים לֹא יִנְקָה וְיִפִּיחַ כְּזָבִים לֹא יִמְלֹט:
- (ו) רַבִּים יִחַלוּ פָּנֵי נָדִיב וְכָל הָרַע לְאִישׁ מֵתָן:
- (ז) כָּל אַחֵי רֶשׁ שֶׁנֶּאֱהוּ אִף כִּי מֵרַעְהוּ רִחֲקוּ מִמֶּנּוּ מֵרַדְף אֲמָרִים לֹא { לו } הֵמָּה:
- (ח) קִנְיָה לֵב אֶהָב נִפְשׁוֹ שִׁמְרֵ תְבוּנָה לְמִצָּא טוֹב:
- (ט) עַד שְׁקָרִים לֹא יִנְקָה וְיִפִּיחַ כְּזָבִים יֵאבֹד:
- (י) לֹא נֶאֱוָה לְכַסִּיל תַּעֲנוּג אִף כִּי לְעַבְדֵי מִשַׁל בְּשָׂרִים:
- (יא) שְׁכַל אָדָם הָאָרִיךְ אִפּוֹ וְתִפְאָרְתּוֹ עֵבֶר עַל פֶּשַׁע:
- (יב) נֵהֵם כִּכְפִיר זַעַף מֶלֶךְ וְכֻטַּל עַל עֵשֶׂב רְצוּנוֹ:
- (יג) הוֹת לְאָבִיו בֵּן כָּסִיל וְדֹלֶף טֹרֵד מִדִּינֵי אִשָּׁה:
- (יד) בֵּית וְהוֹן נִחְלַת אָבוֹת וּמִיָּהוּהָ אִשָּׁה מִשְׁכָּלֶת:
- (טו) עֲצָלָה תִּפְּיֵל תִּרְדָּמָה וְנִפְּשׁ רַמְיָה תִּרְעֵב:
- (טז) שִׁמְרֵ מִצְוָה שִׁמְרֵ נִפְשׁוֹ בּוֹזָה דְרָכָיו יוֹמֵת { יָמוֹת }:
- (יז) מְלוּהָ יְהוּהָ חוֹנֵן דָּל וּגְמֵלוֹ יִשְׁלֵם לוֹ:
- (יח) יִסֵּר בִּנְךָ כִּי יֵשׁ תִּקְוָה וְאֵל הִמִּיתוֹ אֵל תִּשָּׂא נִפְשֶׁךָ:
- (יט) גִּרְל { גִּדְל } חֲמָה נִשָּׂא עֵנֶשׁ כִּי אִם תִּצְלִל וְעוֹד תּוֹסֵף:

פרק יט

- (כ) שְׁמַע עֲצָה וְקַבֵּל מוֹסֵר לְמַעַן תִּחַכְּכֶם בְּאַחֲרִיתֶךָ:
- (כא) רַבּוֹת מַחְשָׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ וְעֲצַת יְהוָה הִיא תְקוּם:
- (כב) תִּאֲוֹת אָדָם חֲסִדוֹ וְטוֹב רֶשׁ מֵאִישׁ כְּזָב:
- (כג) יִרְאֵת יְהוָה לְחַיִּים וְשִׁבְעַת יְלִין בַּל יִפְקֹד רַע:
- (כד) טָמֵן עֲצֵל יָדוֹ בְּצַלְחַת גַּם אֵל פִּיהוּ לֹא יִשְׁיבְנָה:
- (כה) לֶץ תִּפְּהָ וּפְתֵי יַעֲרֵם וְהוֹכִיחַ לְנַבּוֹן יְבִין דַּעַת:
- (כו) מִשְׁדָּד אֵב יְבָרִיחַ אִם בֵּן מְבִישׁ וּמַחְפִּיר:
- (כז) חֲדַל בְּנֵי לְשִׁמְעַת מוֹסֵר לְשִׁגוֹת מֵאֲמָרֵי דַעַת:
- (כח) עַד בְּלִיעַל יְלִיץ מִשְׁפָּט וּפִי רִשְׁעִים יִבְלַע אֶוֶן:
- (כט) נִכּוֹנוֹ לְלַצִּים שְׁפָטִים וּמִהֲלָמוֹת לָגוֹ כְּסִילִים:

פרק כ

- (א) לֶץ הֵיִין הֵמָּה שְׁכָר וְכָל שִׁגָּה בּוֹ לֹא יִחַכְּכֶם:
- (ב) נֵהֵם כִּכְפִיר אֵימַת מֶלֶךְ מִתְעַבְּרוֹ חוֹטָא נִפְשׁוֹ:
- (ג) כְּבוֹד לְאִישׁ שְׁבֵת מְרִיב וְכָל אֶוֶיל יִתְגַּלַּע:
- (ד) מִחֲרָף עֲצֵל לֹא יִחַרֶשׁ יִשְׂאֵל { וְשִׂאֵל } בְּקִצִיר וְאֵין:

(ה) מים עמקים עצה בלב איש ואיש תבונה ידלנה:

(ו) רב אדם יקרא איש חסדו ואיש אמונים מי ימצא:

(ז) מתהלך בתמו צדיק אשרי בניו אחריו:

(ח) מלך יושב על כסא דין מזרה בעיניו כל רע:

(ט) מי יאמר זפיתי לבי טהרתי מחטאתי:

(י) אבן ואבן איפה ואיפה תועבת יהוה גם שניהם:

(יא) גם במעלליו תנכר נער אם זך ואם ישר פעלו:

(יב) און שמעת ועין ראה יהוה עשה גם שניהם:

(יג) אל תאהב שנה פן תגרש פקח עיניך שבע לחם:

(יד) רע רע יאמר הקונה ואזל לו אז יתהלל:

(טו) יש זהב ורוב פנינים וכלי יקר שפתי דעת:

(טז) לקח בגדו כי ערב זר ובעד נכרים { נכריה } חבלהו:

(יז) ערב לאיש לחם שקר ואחר ימלא פיהו חצץ:

(יח) מחשבות בעצה תכון ובתחבלות עשה מלחמה:

(יט) גולה סוד הולך רכיל ולפתה שפתי לא תתערב:

פרק כ

(כ) מקלל אביו ואמו ידעך גרו באישון { באשון } חשך:

(כא) נחלה מבחלת { מבחלת } בראשנה ואחריתה לא תברך:

(כב) אל תאמר אשלמה רע קנה ליהוה וישע לך:

(כג) תועבת יהוה אבן ואבן ומאזני מרמה לא טוב:

(כד) מיהוה מצעדי גבר ואדם מה יבין דרכו:

(כה) מוקש אדם ילע קדש ואחר נדרים לבקר:

(כו) מזרה רשעים מלך חכם וישב עליהם אופן:

(כז) גר יהוה נשמת אדם חפש כל חדרי בטן:

(כח) חסד ואמת יצרו מלך וסעד בחסד כסאו:

(כט) תפארת בחורים כחם והדר זקנים שיבה:

(ל) חברות פצע תמרוק ברע ומכות חדרי בטן:

פרק כא

(א) פלגי מים לב מלך ביד יהוה על כל אשר יחפץ יטנו:

(ב) כל דרך איש ישר בעיניו ותכן לבות יהוה:

(ג) עשה צדקה ומשפט נבחר ליהוה מזבח:

(ד) רום עינים ורחב לב גר רשעים חטאת:

- (ה) מחשבות חרוץ אך למותר וכל אץ אך למחסור:
 (ו) פעל אצרות בלשון שקר הבל נדף מבקשי מות:
 (ז) שד רשעים יגורם כי מאנו לעשות משפט:
 (ח) הפכפך דרך איש וזר וזך ישר פעלו:
 (ט) טוב לשבת על פנת גג מאשת מדונים {מדנים} ובית חבך:
 (י) נפש רשע אותה רע לא יחן בעיניו רעהו:
 (יא) בענש לץ יחכם פתי ובהשכיל לחכם יקח דעת:
 (יב) משכיל צדיק לבית רשע מסלף רשעים לרע:
 (יג) אטם אָזְנוּ מְזַעֶקֶת דָּל גַּם הוּא יִקְרָא וְלֹא יַעֲנֶה:
 (יד) מתן בסתר יכפה אף ושחד בחק חמה עזה:
 (טו) שמחה לצדיק עשות משפט ומחמה לפעלי און:
 (טז) אדם תועה מדרך השכל בקהל רפאים ינוח:
 (יז) איש מחסור אהב שמחה אהב יין ושמן לא יעשיר:
 (יח) כפר לצדיק רשע ותחת ישרים בוגד:
 (יט) טוב שבת בארץ מדבר מאשת מדונים {מדנים} וכעס:

פרק כא

- (כ) אוצר נחמד ושמן בנה חכם וכסיל אדם יבלענו:
 (כא) רדף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד:
 (כב) עיר גברים עלה חכם ויךד עז מבטחה:
 (כג) שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו:
 (כד) זד יהיר לץ שמו עושה בעברת זדון:
 (כה) תאות עצל תמיתנו כי מאנו ידיו לעשות:
 (כו) כל היום התאנה תאנה וצדיק יתן ולא יחשך:
 (כז) זבח רשעים תועבה אף כי בזמה יביאנו:
 (כח) עד כזבים יאבד ואיש שומע לנצח ידבר:
 (כט) העז איש רשע בפניו וישר הוא יכין {יבין} דרכיו {דרכו}:
 (ל) אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד יהוה:
 (לא) סוס מוכן ליום מלחמה וליהוה התשועה:

פרק כב

- (א) נבחר שם מעשר רב מכסף ומזהב חן טוב:
 (ב) עשיר ורש נפגשו עשה כלם יהוה:
 (ג) ערום ראה רעה ויסתר {ונסתר} ופתיים עברו ונענשו:

- (ד) עֲקֹב עֲנֹה יִרְאֵת יְהוָה עֲשֵׂר וְכַבֹּד וְחַיִּים:
- (ה) צְנִיִּים פָּחִים בְּדֶרֶךְ עֲקֹשׁ שׁוֹמֵר נֶפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם:
- (ו) חֲנֹךְ לִנְעָר עַל פִּי דַרְכּוֹ גַם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה:
- (ז) עֲשִׂיר בְּרָשִׁים יִמְשׁוּל וְעֶבֶד לֹהֵא אִישׁ מִלֹּהֵ:
- (ח) זֹרַע עֲוֹלָה יִקְצֹר { יִקְצֹר } אֲוֹן וְשֶׁבֶט עֲבָרְתוֹ יִכְלֶה:
- (ט) טוֹב עֵין הוּא יִבְרַךְ כִּי נָתַן מִלְחָמוֹ לְדָל:
- (י) גֵרֶשׁ לֶץ וַיֵּצֵא מִדּוֹן וַיִּשְׁבֹּת דִּין וְקִלּוֹן:
- (יא) אֲהַב טְהוֹר { טְהַר } לֵב חֵן שִׁפְתָיו רַעְהוּ מִלֶּךְ:
- (יב) עֵינֵי יְהוָה נִצְרוּ דַעַת וַיִּסְלַף דְּבָרֵי בַגָּד:
- (יג) אָמַר עֲצַל אָרִי בַחוּץ בְּתוֹךְ רְחֻבוֹת אֲרָצָה:
- (יד) שׁוֹחָה עֲמָקָה פִּי זְרוֹת זְעוּם יְהוָה יִפּוֹל { יִפֹּל שָׁם }:
- (טו) אֲוֹלֵת קְשׁוּרָה בְּלֵב נֶעַר שֶׁבֶט מוֹסֵר יִרְחִיקָנָה מִמֶּנּוּ:
- (טז) עֵשֶׂק דָּל לְהִרְבּוֹת לוֹ נָתַן לְעֲשִׂיר אֶךְ לְמַחְסוֹר:
- (יז) הֵט אֲזַנְךָ וְשָׁמַע דְּבָרֵי חֲכָמִים וּלְבַבְךָ תִּשְׁתִּי לְדַעְתִּי:
- (יח) כִּי נָעִים כִּי תִשְׁמְרֶם בְּבִטְנְךָ יִכְנוּ יַחֲדוֹ עַל שִׁפְתֶיךָ:
- (יט) לְהִיּוֹת בִּיהוָה מִבְּטַחְךָ הוֹדַעְתִּיךָ הַיּוֹם אִף אֶתָּה:

פרק כב

- (כ) הֲלֹא כָּתַבְתִּי לָךְ שְׁלֹשׁוּם { שְׁלִישִׁים } בְּמַעֲצוֹת וְדַעַת:
- (כא) לְהוֹדִיעַךָ קִשְׁטֵי אִמְרֵי אֶמֶת לְהַשִּׁיב אִמְרֵי אֶמֶת לְשִׁלְחֶיךָ:
- (כב) אֵל תִּגְזַל דָּל כִּי דָל הוּא וְאֵל תִּדְכָּא עֵנִי בְשַׁעַר:
- (כג) כִּי יְהוָה יִרְיֵב רִיבֶם וְקִבַּע אֶת קִבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ:
- (כד) אֵל תִּתְרַע אֶת בַּעַל אִף וְאֶת אִישׁ חֲמוֹת לֹא תִבּוֹא:
- (כה) פֶּן תִּאֲלַף אֲרַחְתּוֹ { אֲרַחְתּוֹ } וְלִקְחַת מוֹקֵשׁ לְנַפְשֶׁךָ:
- (כו) אֵל תְּהִי בְּתִקְעֵי כָף בְּעַרְבִים מִשָּׂאוֹת:
- (כז) אִם אֵין לָךְ לְשֵׁלֶם לְמָה יִקַּח מִשְׁכָּבְךָ מִתְחַתֶּיךָ:
- (כח) אֵל תִּסַּג גְּבוּל עוֹלָם אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבוֹתֶיךָ:
- (כט) חֲזִיתָ אִישׁ מִהִיר בְּמִלְאֲכָתוֹ לִפְנֵי מְלָכִים יִתְיַצֵּב בַּל יִתְיַצֵּב לִפְנֵי חֲשָׁפִים:

פרק כג

- (א) כִּי תִשֵּׁב לְלַחֹם אֶת מוֹשֵׁל בֵּין תְּבִין אֶת אֲשֶׁר לִפְנֶיךָ:
- (ב) וְשִׁמַּת שְׁכִין בְּלַעַךְ אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אֶתָּה:
- (ג) אֵל תִּתְאֹו לְמִטְעֵמוֹתָיו וְהוּא לָחֵם כְּזָבִים:
- (ד) אֵל תִּיגַע לְהַעֲשִׂיר מִבִּינְתֶךָ חֲדָל:

- (ה) הַתְּעוּף { הַתְּעִיף } עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינְנוּ כִּי עָשָׂה יַעֲשֶׂה לּוֹ כְּנַפִּים כְּנֹשֶׁר וְעִיף { יַעוּף } הַשָּׁמַיִם:
- (ו) אֵל תִּלְחַם אֶת לָחֶם רַע עֵינַי וְאֵל תִּתְּאוּ { תִּתְּאוּ } לְמִטְעַמְתֵּי:
- (ז) כִּי כִּמוֹ שָׁעַר בְּנִפְשׁוֹ כֵּן הוּא אֹכֹל וְשִׁתָּה יֹאמֶר לְךָ וְלָבוּ בַל עֲמֹךְ:
- (ח) פִּתְּךָ אֶכְלֶתָ תִּקְיָאָנָה וְשַׁחַת דְּבָרֶיךָ הַנְּעִימִים:
- (ט) בְּאֲזִי כִסִּיל אֵל תִּדְבֹּר כִּי יָבוֹז לְשֹׁכֵל מְלִיךְ:
- (י) אֵל תִּסָּג גְּבוּל עוֹלָם וּבְשָׂדֵי יְתוּמִים אֵל תִּבְּא:
- (יא) כִּי גֵאֱלָם חֶזֶק הוּא יָרִיב אֶת רִיבֵם אֲתָךְ:
- (יב) הַבִּיָּאָה לְמוֹסֵר לְבָךְ וְאֲזַנְךָ לְאִמְרֵי דַעַת:
- (יג) אֵל תִּמְנַע מִנְּעַר מוֹסֵר כִּי תִכְנֹנוּ בְּשֹׁבֵט לֹא יָמוּת:
- (יד) אֲתָה בְּשֹׁבֵט תִּכְנֹנוּ וְנִפְשׁוֹ מִשְׂאוֹל תִּצְלִיל:
- (טו) בְּנֵי אִם חָכֵם לְבָךְ יִשְׁמַח לְבִי גַם אָנִי:
- (טז) וְתַעֲלֶזְנָה כְּלִיּוֹתַי בְּדַבָּר שְׂפָתֶיךָ מִיִּשְׂרָאֵל:
- (יז) אֵל יִקְנֵא לְבָךְ בַּחֲטָאִים כִּי אִם בִּירְאָת יְהוָה כָּל הַיּוֹם:
- (יח) כִּי אִם יֵשׁ אַחֲרִית וְתִקְוֹתֶךָ לֹא תִפְרֹת:
- (יט) שְׁמַע אֲתָה בְּנֵי וְחָכֵם וְאִשֶׁר בְּדַרְךָ לְבָךְ:
- פרק כג
- (כ) אֵל תְּהִי בְּסִבְאֵי יַיִן בְּזִלְלֵי בְּשׂוֹר לָמוֹ:
- (כא) כִּי סִבָּא וְזוּלָל יוֹרֵשׁ וּקְרָעִים תִּלְבִּישׁ נוֹמָה:
- (כב) שְׁמַע לְאֲבִיךָ זֶה יִלְדֶךָ וְאֵל תְּבוּז כִּי זָקְנָה אֲמֹךְ:
- (כג) אֲמַת קָנָה וְאֵל תִּמְכַר חֲכָמָה וּמוֹסֵר וּבִינָה:
- (כד) גּוֹל { גִּיל } יְגוֹל { יְגִיל } אָבִי צְדִיק יוֹלָד { וְיוֹלָד } חָכֵם וְיִשְׁמַח { יִשְׁמַח } בּוֹ:
- (כה) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאֲמֹךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתֶךָ:
- (כו) תִּנָּה בְּנֵי לְבָךְ לִי וְעֵינֶיךָ דְּרָכֵי תִרְצֶנָה { תִּצְרֶנָה }:
- (כז) כִּי שׁוּחָה עֲמָקָה זוֹנָה וּבְאֵר צָרָה נִכְרְיָה:
- (כח) אֵף הִיא כְּחֶתֶף תִּאָּרֵב וּבוֹגְדִים בְּאֲדָם תוֹסֵף:
- (כט) לָמִי אוֹי לָמִי אָבוֹי לָמִי מְדוֹנִים { מְדִינִים } לָמִי שִׁיחַ לָמִי פְּצָעִים חֲנָם לָמִי חֲכָלּוֹת עֵינַיִם:
- (ל) לְמֵאחֲרֵי עַל הַיַּיִן לְבָאִים לְחַקוֹר מִמֶּסֶךְ:
- (לא) אֵל תִּרְא יַיִן כִּי יִתְּאָדֵם כִּי יִתֵּן בְּפִיס { בְּכּוֹס } עֵינֵי יִתְּהַלֵּךְ בְּמִיִּשְׂרָאֵל:
- (לב) אַחֲרִיתוֹ כְּנָחַשׁ יִשְׁךָ וְכִצְפָּעֵנִי יִפְרֹשׁ:
- (לג) עֵינֶיךָ יִרְאוּ זְרוֹת וְלָבָךְ יִדְבֹּר תִּהְפְּכוֹת:
- (לד) וְהִיִּיתׁ כְּשֹׁכֵב בְּלֵב יָם וְכִשְׁכֵּב בְּרֹאשׁ חִבְלֵ:
- (לה) הַכּוֹנֵי בַל חֲלִיתִי הִלְמוּנִי בַל יִדְעֵתִי מִתִּי אֶקִּיץ אוֹסִיף אֲבִקְשֶׁנוּ עוֹד:

פרק כד

(א) אַל תִּקְנֵא בְּאַנְשֵׁי רְעָה וְאַל תִּתְּאוּ {תִּתְּאוּ} לְהִיּוֹת אִתָּם:

(ב) כִּי שׂוֹד יִהְיֶה לְבָם וְעָמַל שְׁפִתֵיהֶם תִּדְבַרְנָה:

(ג) בְּחִכְמָה יִבְנֶה בַּיִת וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן:

(ד) וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ כָּל הוֹן יָקָר וְנָעִים:

(ה) גִּבֹּר חָכָם בְּעוֹז וְאִישׁ דַּעַת מְאֹמֵץ כָּח:

(ו) כִּי בִתְחִבָּלוֹת תַּעֲשֶׂה לָךְ מִלְחָמָה וּתְשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ:

(ז) רֵאמוֹת לְאֹוִיל חֲכָמוֹת בְּשַׁעַר לֹא יִפְתַּח פִּיהוּ:

(ח) מִחֻשָּׁב לְהִרְעֵ לוֹ בְּעַל מְזֻמוֹת יִקְרָאוּ:

(ט) זִמַּת אֹוֹלֶת חֲטָאת וְתוֹעֵבַת לְאָדָם לֵץ:

(י) הִתְרַפִּיתָ בְּיוֹם צָרָה צָרָה צָר כַּחֲכָה:

(יא) הִצַּל לְקַחִים לְמֹוֹת וּמְטִים לְהִרְגֵם אִם תַּחֲשׁוּךְ:

(יב) כִּי תֹאמַר הֵן לֹא יִדְעֻנוּ זֶה הֲלֹא תִכֵּן לְבוֹת הוּא יִבְיִן וְנִצָּר נִפְשֶׁךָ הוּא יִדַּע וְהִשִּׁיב לְאָדָם

כְּפָעִלוֹ:

(יג) אֲכָל בְּנֵי דְבַשׁ כִּי טוֹב וְנֹפֶת מִתּוֹק עַל חֶפְךָ:

(יד) בֵּן דַּעָה חֲכָמָה לְנִפְשֶׁךָ אִם מְצֵאתָ וְיֵשׁ אַחֲרֶיךָ וְתִקְוֶתְךָ לֹא תִכְרַת:

(טו) אֵל תִּתְּאָרֵב רָשָׁע לְנוֹה צְדִיק אֵל תִּשְׁדָּד רִבְצוֹ:

(טז) כִּי שִׁבְעֵי יְפוּל צְדִיק וְקָם וּרְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בְרָעָה:

(יז) בְּנִפְלֵ אוֹיְבֶיךָ {אוֹיְבֶיךָ} אֵל תִּשְׁמַח וּבְכִשְׁלוֹ אֵל יִגַּל לְבֶךָ:

(יח) פֶּן יִרְאֶה יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו וְהִשִּׁיב מֵעֲלֵיו אָפוֹ:

(יט) אֵל תִּתְּחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנֵא בְּרִשָׁעִים:

פרק כד

(כ) כִּי לֹא תִהְיֶה אַחֲרֶיךָ לְרַע גֵּר רִשָׁעִים יִדְעֶךָ:

(כא) יִרְאֵךָ אֶת יְהוָה בְּנֵי וּמִלֶּךְ עִם שׁוֹנִים אֵל תִּתְּעַרֵב:

(כב) כִּי פִתְּאָם יִקּוּם אִיָּדָם וּפִיד שְׁנִיָּהֶם מִי יוֹדַע:

(כג) גַּם אֵלֶּה לְחֲכָמִים הִכָּר פָּנִים בְּמִשְׁפָּט בַּל טוֹב:

(כד) אִמֵּר לְרָשָׁע צְדִיק אֶתָּה יִקְבְּהוּ עַמִּים יִזְעַמוּהוּ לְאֻמִּים:

(כה) וְלִמְוִכִּיחִים יִנָּעַם וְעֲלִיהֶם תִּבּוֹא בְרַכַּת טוֹב:

(כו) שְׁפִתֵיהֶם יִשָּׁק מְשִׁיב דְּבָרִים נִכְחִים:

(כז) הֲכֵן בַּחוּץ מִלְּאֲכֻלְךָ וְעִתְדָה בְּשֻׂדָּה לָךְ אַחֲרֵי וּבְנִית בֵּיתְךָ:

(כח) אֵל תִּהְיֶה עַד חֲנָם בְּרָעַךְ וְהִפְתִּיתָ בְּשִׁפְתֶיךָ:

(כט) אֵל תֹּאמַר כִּי אֲשֶׁר עָשָׂה לִי כֵן אֲעֲשֶׂה לוֹ אֲשִׁיב לְאִישׁ כְּפָעִלוֹ:

- (ל) על שְׂדֵה אִישׁ עֲצַל עֲבַרְתִּי וְעַל כָּרֶם אָדָם חָסַר לֵב:
 (לא) וְהִנֵּה עָלָה כָּלוּ קַמְשׁוֹנִים כָּסוּ פָּנָיו חֲרָלִים וְגָדַר אֲבָנָיו נִהְרָסָה:
 (לב) וְאַחֲזָה אֲנֹכִי אֲשִׁית לְבִי רְאִיתִי לְקַחְתִּי מוֹסֵר:
 (לג) מְעַט שָׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט חֲבֵק יָדַיִם לְשֹׁכֵב:
 (לד) וּבָא מִתְּהַלֵּךְ רִישְׁךָ וּמִחֲסָרֶיךָ כָּאִישׁ מִגֹּן:

פרק כה

- (א) גַּם אֱלֹהִים מִשְׁלִי שְׁלֹמָה אֲשֶׁר הֶעֱתִיקוּ אֲנָשִׁי חֲזָקָה מֶלֶךְ יְהוּדָה:
 (ב) כְּבֹד אֱלֹהִים הִסְתֵּר דְּבַר וּכְבֹד מְלָכִים חָקַר דְּבַר:
 (ג) שָׁמַיִם לָרוֹם וְאָרֶץ לְעֶמֶק וְלֵב מְלָכִים אֵין חָקַר:
 (ד) הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצַרְף כְּלִי:
 (ה) הִגּוּ רָשָׁע לִפְנֵי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בְּצַדֵּק כֶּסֶאֱוֹ:
 (ו) אֵל תִּתְּהַדֵּר לִפְנֵי מֶלֶךְ וּבִמְקוֹם גְּדֹלִים אֵל תַּעֲמֹד:
 (ז) כִּי טוֹב אָמַר לְךָ עָלָה הִנֵּה מִהַשְׁפִּילְךָ לִפְנֵי נָדִיב אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ:
 (ח) אֵל תֵּצֵא לָרֵב מֵהָר פֶּן מֵה תַעֲשֶׂה בְּאַחֲרִיתָהּ בְּהַכְּלִים אֶתְךָ רַעַךְ:
 (ט) רִיבֶךָ רִיב אֶת רַעַךְ וְסוֹד אַחֲרֵי אֵל תִּגְלֹל:
 (י) פֶּן יַחְסְדֶךָ שִׁמְעַת וּדְבַתְךָ לֹא תִשׁוּב:
 (יא) תִּפְוַחִי זָהָב בְּמִשְׁכִּיּוֹת כֶּסֶף דְּבַר דְּבַר עַל אֶפְרָיִם:
 (יב) נְזֶם זָהָב וְחֹלִי כֶּתֶם מוֹכִיחַ חָכָם עַל אֶזֶן שִׁמְעַת:
 (יג) כְּצִנֹּת שֶׁלֶג בְּיוֹם קָצִיר צִיר נֶאֱמָן לְשִׁלְחֵי וּנְפֹשׁ אֲדָנָיו יִשִּׁיב:
 (יד) נְשִׂאִים וְרוּחַ וְגֶשֶׁם אֵין אִישׁ מִתְּהַלֵּל בְּמַתַּת שְׁקָר:
 (טו) בְּאָרֶךְ אַפִּים יִפְתָּה קֶצֶין וְלָשׁוֹן רַכָּה תִשְׁבֵּר גְּרָם:
 (טז) דְּבַשׁ מִצֵּאת אֶכֶל דִּיךָ פֶּן תִּשְׁבַּעֲנוּ וְהִקַּאתוּ:
 (יז) הִקֵּר רִגְלֶךָ מִבַּיִת רַעַךְ פֶּן יִשְׁבַּעַךְ וּשְׁנֹאֶךָ:
 (יח) מִפִּיךָ וְחָרֵב וְחָץ שָׁנוֹן אִישׁ עֵנָה בְּרַעְהוּ עַד שְׁקָר:
 (יט) שֵׁן רַעְהוּ וְרִגְלֵי מוֹעֲדֹת מִבְּטָח בּוֹגֵד בְּיוֹם צָרָה:

פרק כה

- (כ) מִעֲדָה בְּגֵד בְּיוֹם קָרָה חֲמִץ עַל נֶתֶר וְשָׂר בְּשָׂרִים עַל לֵב רַע:
 (כא) אִם רָעַב שְׁנֹאֶךָ הֶאֱכַלְהוּ לֶחֶם וְאִם צָמָא הִשְׁקֵהוּ מַיִם:
 (כב) כִּי גִחְלִים אֶתָּה חֲתָה עַל רֹאשׁוֹ וַיְהִי וַיִּשְׁלַם לְךָ:
 (כג) רוּחַ צָפוֹן תִּחְוֹלֵל גֶּשֶׁם וּפְנִיִם נִזְעַמִּים לָשׁוֹן סִתֵּר:
 (כד) טוֹב שָׁבַת עַל פְּנֵי גֹג מֵאֲשֶׁת מִדּוֹנָיִם { מִדִּינָיִם } וּבַיִת חֲבָר:
 (כה) מַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵינָהּ וּשְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאָרֶץ מְרַחֵק:

(כו) מעִין נִרְפֵּשׁ וּמְקוֹר מְשַׁחַת צְדִיק מֵט לִפְנֵי רָשָׁע:

(כז) אֲכַל דְּבַשׁ הֲרֵבֹת לֹא טוֹב וְחָקֵר כְּבֹדִים כְּבוֹד:

(כח) עֵיר פְּרוּצָה אֵין חוֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצָר לְרוּחוֹ:

פֶּרֶק כו

(א) כְּשֶׁלֶג בְּקִיץ וּכְמָטֵר בְּקֶצֶר כֵּן לֹא נֶאֱוָה לְכַסִּיל כְּבוֹד:

(ב) כְּצִפּוֹר לְנוֹד כְּדָרוֹר לְעוֹף כֵּן קָלַלְת חָנָם לֹא {לו} תְּבֹא:

(ג) שׁוֹט לְסוֹס מִתֵּג לְחִמּוֹר וְשִׁבֵּט לָגוֹ כְּסִילִים:

(ד) אֵל תַּעַן כְּסִיל כְּאֹנְלָתוֹ פֶּן תִּשְׁוֶה לוֹ גַם אֶתָּה:

(ה) עֲנֵה כְּסִיל כְּאֹנְלָתוֹ פֶּן יִהְיֶה חֲכָם בְּעֵינָיו:

(ו) מִקְצָה רִגְלִים חָמָס שְׁתֵּה שִׁלַּח דְּבָרִים בְּיַד כְּסִיל:

(ז) דָּלְיוֹ שִׁקִּים מִפֶּסַח וּמִשָּׁל בְּפִי כְּסִילִים:

(ח) כְּצָרוֹר אֲבָן בְּמִרְגָּמָה כֵּן נוֹתֵן לְכַסִּיל כְּבוֹד:

(ט) חוֹחַ עָלָה בְּיַד שְׁכוֹר וּמִשָּׁל בְּפִי כְּסִילִים:

(י) רַב מְחוּלָּל כָּל וְשִׁכָר כְּסִיל וְשִׁכָר עֲבָרִים:

(יא) כְּכֶלֶב שָׁב עַל קֵאוֹ כְּסִיל שׁוֹנֵה בְּאֹנְלָתוֹ:

(יב) רְאִיתָ אִישׁ חָכָם בְּעֵינָיו תִּקְוֶה לְכַסִּיל מִמֶּנּוּ:

(יג) אָמַר עֲצַל שַׁחַל בְּדַרְךְ אָרִי בֵּין הֲרֻחֲבוֹת:

(יד) הִדְלַת תִּסּוּב עַל צִיָּה וְעֲצַל עַל מִטָּתוֹ:

(טו) טָמֵן עֲצַל יָדוֹ בְּצַלְחַת נִלְאָה לְהַשִּׁיבָה אֵל פִּיו:

(טז) חָכָם עֲצַל בְּעֵינָיו מִשְׁבָּעָה מִשִּׁיבֵי טַעַם:

(יז) מִחֲזִיק בְּאֲזָנָיו כְּלָב עֵבֵר מִתְעַבֵּר עַל רֵיב לֹא לוֹ:

(יח) כְּמִתְלַהֵלֶה הִיָּרָה זְקִים חֲצִים וּמּוֹת:

(יט) כֵּן אִישׁ רָמָה אֶת רַעְהוֹ וְאָמַר הֲלֹא מִשַּׁחַק אָנִי:

פֶּרֶק כו

(כ) בְּאֶפֶס עֲצִים תִּכְבֶּה אֵשׁ וּבְאֵין נִרְגָן יִשְׁתַּק מְדוֹן:

(כא) פָּחַם לְגַחְלִים וְעֲצִים לְאֵשׁ וְאִישׁ מְדוֹנִים {מְדִנִּים} לְחֲרֹחַר רֵיב:

(כב) דְּבָרֵי נִרְגָן כְּמִתְלַהֵמִים וְהֵם יִרְדּוּ חֲדָרֵי בָטוֹן:

(כג) כֶּסֶף סִיגִים מְצַפֶּה עַל חֲרָשׁ שְׁפֵתִים דְּלֻקִּים וְלֵב רַע:

(כד) בְּשִׁפְתּוֹ {בְּשִׁפְתּוֹ} יִנְכָר שׁוֹנֵה וּבְקִרְבוֹ יִשִּׁית מִרְמָה:

(כה) כִּי יַחְנֹן קוֹלוֹ אֵל תִּאֲמֹן בּוֹ כִּי שִׁבַּע תּוֹעֲבוֹת בְּלִבּוֹ:

(כו) תִּכְפֶּסֶה שְׁנֵאָה בְּמִשְׁאוֹן תִּגְלֶה רַעְתּוֹ בְּקֶהֶל:

(כז) כִּרְהַ שַׁחַת בָּהּ יִפֹּל וְגִלְלֵה אֲבָן אֶלְיוֹ תִּשׁוּב:

(כח) לְשׁוֹן שָׁקַר יִשְׁנָא דָּפְיוּ וּפְהָ חֶלֶק יַעֲשֶׂה מִדְּחָה:

פּרָק כִּז

(א) אֵל תִּתְהַלֵּל בְּיוֹם מָחָר כִּי לֹא תִדַּע מָה יֵלֵד יוֹם:

(ב) יִהְלֶלְךָ זֶר וְלֹא פִיךָ נִכְרִי וְאֵל שְׁפָתֶיךָ:

(ג) כְּבֹד אֲבָן וְנֹטֵל הַחֹל וְכַעַס אֲוִיל כְּבֹד מְשֻׁנִּיָּהֶם:

(ד) אֲכַזְרִיּוֹת חֲמָה וְשֹׁטֵף אָף וּמִי יַעֲמִד לְפָנָי קִנְיָה:

(ה) טוֹבָה תּוֹכַחַת מִגְלָה מֵאֲהָבָה מִסְתָּרֶת:

(ו) נְאֻמָּנִים פִּצְעֵי אוֹהֵב וְנִעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנֵא:

(ז) נֶפֶשׁ שְׂבָעָה תְּבוּס נֹפֶת וְנֶפֶשׁ רַעֲבָה כָּל מֵר מֵתוֹק:

(ח) כֶּצֶפֶר נֹדְדֶת מִן קִנְיָה כֵּן אִישׁ נֹדֵד מִמְקוֹמוֹ:

(ט) שָׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב וּמֵתֵק רַעְהוּ מֵעֲצַת נֶפֶשׁ:

(י) רַעַךְ וְרַעַה {וְרַעַ} אֲבִיךָ אֵל תַּעֲזֹב וּבֵית אָחִיךָ אֵל תְּבוֹא בְּיוֹם אֵיךְ טוֹב שָׁכֵן קְרוֹב מֵאָח

רְחוֹק:

(יא) חֶכֶם בְּנֵי וְשִׁמַּח לְבִי וְאֲשִׁיבָה חֶרְפִי דָּבָר:

(יב) עָרוֹם רָאָה רַעַה נִסְתָּר פְּתָאִים עָבְרוּ נֶעְנָשׁוּ:

(יג) קַח בְּגָדוֹ כִּי עָרֵב זֶר וּבַעַד נִכְרִיָּה חִבְּלָהּ:

(יד) מִבְּרַךְ רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְרַת הַשְּׂפִים קִלְלָה תַחֲשֹׁב לוֹ:

(טו) דָּלָף טוֹרֵד בְּיוֹם סִגְרִיר וְאִשְׁתׁ מִדְּוֹנִים {מִדְּוֹנִים} נִשְׁתַּוְּהָ:

(טז) צַפְנִיָּה צָפֵן רוּחַ וְשָׁמֶן יְמִינוֹ יִקְרָא:

(יז) בְּרֹזֶל בְּבִרְזֵל יַחַד וְאִישׁ יַחַד פָּנָי רַעְהוּ:

(יח) נֶצֶר תִּאֲנָה יֵאָכֵל פְּרִיָּה וְשִׁמְרֵ אֲדֹנָיו יִכְבֹּד:

(יט) כַּמִּים הַפְּנִים לְפָנִים כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם:

פּרָק כִּז

(כ) שָׂאוֹל וְאֲבָדָה {וְאֲבָדוֹ} לֹא תִשְׁבַּעְנָה וְעֵינֵי הָאָדָם לֹא תִשְׁבַּעְנָה:

(כא) מִצָּרָף לְכֶסֶף וְכוֹר לְזָהָב וְאִישׁ לְפִי מִהֲלָלוֹ:

(כב) אִם תִּכְתּוֹשׂ אֶת הָאוִיל בְּמִכְתֵּשׁ בְּתוֹךְ הָרִיפּוֹת בַּעֲלֵי לֹא תִסּוּר מֵעֲלִיו אֲוִלָתוֹ:

(כג) יָדַע תִּדַּע פָּנָי צֹאנֶךָ שֵׁית לְבָנְךָ לְעִדְרִים:

(כד) כִּי לֹא לְעוֹלָם חֶסֶן וְאִם גִּזַּר לְדוֹר דּוֹר {וְדוֹר}:

(כה) גִּלְהָ חֲצִיר וְנִרְאָה דָּשָׂא וְנִאֲסַפּוּ עֲשׂוֹבוֹת הָרִים:

(כו) כְּבִשִׁים לְלִבּוֹשֶׁךָ וּמִחִיר שְׂדֵה עֲתוּדִים:

(כז) וְדֵי חֵלֶב עֲזִים לְלַחֲמֶךָ לְלַחֵם בֵּיתְךָ וְחַיִּים לְנַעֲרוֹתֶיךָ:

פּרָק כִּח

- (א) נָסוּ וְאִין רַדְף רָשָׁע וְצַדִּיקִים כִּכְפִיר יִבְטַח:
- (ב) בִּפְשַׁע אָרָץ רַבִּים שָׁרִיָּה וּבְאָדָם מִבֵּין יָדַע כֵּן יֵאָרֶיךָ:
- (ג) גָּבַר רָשָׁע וְעָשָׂק דָּלִים מָטַר סַחֵף וְאִין לָחֶם:
- (ד) עֲזָבִי תוֹרָה יִהְלֹלוּ רָשָׁע וְשִׁמְרֵי תוֹרָה יִתְגָּרוּ בָּם:
- (ה) אֲנָשִׁי רַע לֹא יִבְיִנוּ מִשְׁפָּט וּמִבְקָשֵׁי יְהוָה יִבְיִנוּ כָּל:
- (ו) טוֹב רָשָׁע הוֹלֵךְ בְּתִמּוֹ מֵעֲקֹשׁ דְּרָכִים וְהוּא עֲשִׂיר:
- (ז) נוֹצֵר תוֹרָה בֵּן מִבֵּין וְרָעָה זוֹלָלִים יִכְלִים אָבִיו:
- (ח) מִרְבֵּה הוֹנוֹ בְּנִשְׁךְ וּבִתְרִבִּית {וּתְרִבִּית} לַחֲוֹנֵן דָּלִים יִקְבָּצֵנוּ:
- (ט) מִסִּיר אָזְנוֹ מִשְׁמַע תוֹרָה גַּם תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה:
- (י) מִשְׁגָּה יִשְׂרָיִם בְּדַרְךְ רַע בְּשַׁחֲוֹתוֹ הוּא יִפּוֹל וּתְמִימִים יִנְחֻלוּ טוֹב:
- (יא) חָכֶם בְּעֵינָיו אִישׁ עֲשִׂיר וְדָל מִבֵּין יַחְקֹרְנוּ:
- (יב) בְּעֶלֶץ צַדִּיקִים רַבָּה תִּפְאָרֶת וּבִקְוֹם רָשָׁעִים יַחֲפֹשׂ אָדָם:
- (יג) מִכֶּסֶה פֶשַׁעֵיו לֹא יִצְלִיחַ וּמוֹדָה וְעִזָּב יִרְחָם:
- (יד) אֲשֶׁרִי אָדָם מִפֶּחַד תִּמִּיד וּמִקְשָׁה לְבוֹ יִפּוֹל בְּרָעָה:
- (טו) אָרִי נָהֵם וְדָב שׁוֹקֵק מוֹשֵׁל רָשָׁע עַל עַם דָּל:
- (טז) נִגִּיד חֶסֶד תְּבוּנוֹת וְרַב מַעֲשָׂקוֹת שִׁנְאִי {שִׁנְאִי} בָּצַע יֵאָרֶיךָ יָמִים:
- (יז) אָדָם עֲשָׂק בְּדָם נָפֵשׁ עַד בּוֹר יָנוּס אֶל יִתְמָכוּ בּוֹ:
- (יח) הוֹלֵךְ תְּמִים יוֹשֵׁעַ וְנִעְקֹשׁ דְּרָכִים יִפּוֹל בְּאַחַת:
- (יט) עֵבֶד אֲדָמְתוֹ יִשְׁבַּע לָחֶם וּמְרַדְּף רַקִּים יִשְׁבַּע רִישׁ:

פרק כח

- (כ) אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת וְאָץ לְהַעֲשִׂיר לֹא יִנָּקֶה:
- (כא) הִכָּר פָּנִים לֹא טוֹב וְעַל פֶּת לָחֶם יִפְשַׁע גָּבַר:
- (כב) נִבְהַל לַהוֹן אִישׁ רַע עֵין וְלֹא יָדַע כִּי חֶסֶד יִבְאָנוּ:
- (כג) מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חוֹן יִמָּצֵא מִמַּחְלִיק לְשׁוֹן:
- (כד) גּוֹזֵל אָבִיו וְאָמוֹ וְאָמַר אֵין פֶּשַׁע חָבַר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית:
- (כה) רָחַב נֶפֶשׁ יִגְרָה מְדוֹן וּבּוֹטַח עַל יְהוָה יִדְשָׁן:
- (כו) בּוֹטַח בְּלִבּוֹ הוּא כָּסִיל וְהוֹלֵךְ בְּחִכְמָה הוּא יִמְלֹט:
- (כז) נוֹתֵן לָרֶשׁ אֵין מַחְסוֹר וּמַעֲלִים עֵינָיו רַב מְאֹרוֹת:
- (כח) בְּקוֹם רָשָׁעִים יִסְתַּר אָדָם וּבְאָבָדָם יִרְבוּ צַדִּיקִים:

פרק כט

- (א) אִישׁ תּוֹכַחוֹת מִקְשָׁה עֵרֶף פֶּתַע יִשְׁבֵּר וְאִין מְרַפֵּא:
- (ב) בְּרַבּוֹת צַדִּיקִים יִשְׁמַח הָעָם וּבְמִשְׁלַל רָשָׁע יִאֲנַח עַם:

- (ג) איש אהב חכמה ישמח אביו ורעה זונות יאבד הון:
- (ד) מלך במשפט יעמיד ארץ ואיש תרומות יהרסנה:
- (ה) גבר מחליק על רעהו רשת פורש על פעמיו:
- (ו) בפשע איש רע מוקש וצדיק ירון ושמח:
- (ז) ידע צדיק דין דלים רשע לא יבין דעת:
- (ח) אנשי לצון פיהו קריה וחכמים ישיבו אף:
- (ט) איש חכם נשפט את איש אויל ורגז ושחק ואין נחת:
- (י) אנשי דמים ישנאו תם וישרים יבקשו נפשו:
- (יא) כל רוחו יוציא כסיל וחכם באחור ישבחנה:
- (יב) משל מקשיב על דבר שקר כל משרתיו רשעים:
- (יג) רש ואיש תככים נפגשו מאיר עיני שניהם יהוה:
- (יד) מלך שופט באמת דלים כסאו לעד יכון:
- (טו) שבט ותוכחת יתן חכמה ונער משלח מביש אמו:
- (טז) ברבות רשעים ירבה פשע וצדיקים במפלתם יראו:
- (יז) יסר בנג ויניחך ויתן מעדנים לנפשך:
- (יח) באין חזון יפרע עם ושמר תורה אשרהו:
- (יט) בדברים לא יוסר עבד כי יבין ואין מענה:
- פרק כט
- (כ) חזית איש אץ בדבריו תקוה לכסיל ממנו:
- (כא) מפנק מנער עבדו ואחריתו יהיה מנון:
- (כב) איש אף יגרה מדון ובעל חמה רב פשע:
- (כג) גאות אדם תשפילנו ושפל רוח יתמך כבוד:
- (כד) חולק עם גנב שונא נפשו אלה ישמע ולא יגיד:
- (כה) חרדת אדם יתן מוקש ובוטח ביהוה ישגב:
- (כו) רבים מבקשים פני מושל ומיהוה משפט איש:
- (כז) תועבת צדיקים איש עול ותועבת רשע ישר דרך:
- פרק ל
- (א) דברי אגור בן יקה המשא נאם הגבר לאיתיאל לאיתיאל ואכל:
- (ב) כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי:
- (ג) ולא למדתי חכמה ודעת קדשים אדע:
- (ד) מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו מי צרר מים בשמלה מי הקים כל אפסי ארץ מה שמו ומה שם בנו כי תדע:

- (ה) כָּל אִמְרַת אֱלֹהֵי צְרוּפָה מִגֵּן הוּא לַחֲסִים בּוֹ:
- (ו) אֵל תּוֹסֵף עַל דְּבָרָיו פֶּן יוֹכִיחַ בְּךָ וְנִכְזַבְתָּ:
- (ז) שְׁתִּים שְׁאֵלְתִי מֵאֵתְךָ אֵל תִּמְנַע מִמֶּנִּי בְטָרֶם אֲמוֹת:
- (ח) שְׂוֹא וּדְבַר כְּזָב הִרְחַק מִמֶּנִּי רֹאשׁ וְעֹשֶׁר אֵל תִּתֵּן לִי הִטְרִיפְנִי לְחֶם חֶקִי:
- (ט) פֶּן אֲשַׁבַּע וְכַחֲשֵׁתִי וְאִמְרַתִּי מִי יְהוָה וּפֶן אֹרֶשׁ וְגִנַּבְתִּי וְתִפְשֵׁתִי שֵׁם אֱלֹהֵי:
- (י) אֵל תִּלְשֵׁן עֶבֶד אֵל אֲדֹנָי { אֲדֹנָיו } פֶּן יִקְלַלְךָ וְאֲשַׁמֶּת:
- (יא) דֹּר אָבִיו יִקְלַל וְאֵת אִמּוֹ לֹא יִבְרַךְ:
- (יב) דֹּר טְהוֹר בְּעֵינָיו וּמִצְאָתוֹ לֹא רָחַץ:
- (יג) דֹּר מֶה רָמוּ עֵינָיו וְעִפְעִפּוֹ יִנְשְׂאוּ:
- (יד) דֹּר חֲרָבוֹת שָׁנָיו וּמֵאֲכָלוֹת מִתְלַעֲתָיו לֶאֱכֹל עֲנִיִּים מֵאֶרֶץ וְאֲבִיוֹנִים מֵאֲדָם:
- (טו) לְעֵלוֹקָה שְׁתִּי בָנוֹת הַבַּיִת שְׁלוֹשׁ הֵנָּה לֹא תִשְׁבַּעְנָה אַרְבַּע לֹא אָמְרוּ הוּן:
- (טז) שְׂאוֹל וְעֹצֵר רַחֵם אֶרֶץ לֹא שְׁבַעָה מִיָּם וְאֵשׁ לֹא אִמְרָה הוּן:
- (יז) עֵין תִּלְעַג לְאָב וְתִבוֹז לִיקָהֶת אִם יִקְרוּהָ עֲרֵבִי נַחַל וַיֹּאכְלוּהָ בְנֵי נֶשֶׁר:
- (יח) שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמֶּנִּי וְאַרְבַּע { וְאַרְבַּעָה } לֹא יִדְעֵתִים:
- (יט) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם דֶּרֶךְ נַחֲשׁ עָלֵי צוּר דֶּרֶךְ אֲנִיָּה בְּלֵב יָם וְדֶרֶךְ גְּבֵר בְּעֵלְמָה:

פרק ל

- (כ) כִּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מִנְּאֻפֵּת אֲכָלָה וּמִחֲתָה פִּיהָ וְאִמְרָה לֹא פָעַלְתִּי אֲנִי:
- (כא) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגָזָה אֶרֶץ וְתַחַת אַרְבַּע לֹא תוֹכַל שִׂאת:
- (כב) תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְנָבֵל כִּי יִשְׁבַּע לְחָם:
- (כג) תַּחַת שְׁנוּאָה כִּי תִבְעַל וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבֵרְתָהּ:
- (כד) אַרְבַּעָה הֵם קִטְנֵי אֶרֶץ וְהֵמָּה חֲכָמִים מִחֲכָמִים:
- (כה) הַנְּמָלִים עִם לֹא עָז וַיִּכְיֵנוּ בְקִיץ לְחָמָם:
- (כו) שְׁפָנִים עִם לֹא עָצוּם וַיִּשְׁיִמוּ בְסָלַע בֵּיתָם:
- (כז) מֶלֶךְ אֵין לְאַרְבָּה וַיִּצֵא חֲצֹץ כָּלוּ:
- (כח) שְׁמֵמִית בִּידָיִם תִּתְפֹּשׂ וְהִיא בְּהִיכְלֵי מֶלֶךְ:
- (כט) שְׁלֹשָׁה הֵמָּה מִיִּטְיָבִי צֶעֶד וְאַרְבַּעָה מִיִּטְבִּי לְכַת:
- (ל) לֵישׁ גְּבוּר בְּבֵהמָה וְלֹא יִשׁוּב מִפָּנָיו כָּל:
- (לא) זֶרְזִיר מִתְנַגֵּם אוֹ תֵישׁ וּמֶלֶךְ אֶלְקוּם עִמוֹ:
- (לב) אִם נִבְלַת בְּהַתְנַשָּׂא וְאִם זְמוֹת יָד לָפָה:
- (לג) כִּי מִיץ חֶלֶב יוֹצֵיא חֲמָאָה וּמִיץ אֵף יוֹצֵיא דָם וּמִיץ אִפִּים יוֹצֵיא רִיב:

פרק לא

- (א) דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ:

- (ב) מה בָּרִי וּמָה בַּר בְּטָנִי וּמָה בַּר נְדָרִי:
- (ג) אֵל תִּתֵּן לְנָשִׁים חֵילֶךָ וּדְרָכֶיךָ לְמַחֲוֹת מְלָכִין:
- (ד) אֵל לְמַלְכִים לְמוֹאֵל אֵל לְמַלְכִים שְׁתוּ יַיִן וּלְרוֹזְנִים אוֹ {אִי} שֹׁכֵר:
- (ה) פֶּן יִשְׁתָּה וְיִשְׁכַּח מִחֻקֵּי וְיִשְׁנֶה דִין כָּל בְּנֵי עֲנִי:
- (ו) תִּנּוּ שֹׁכֵר לְאוֹבֵד וַיִּין לְמָרִי נֶפֶשׁ:
- (ז) יִשְׁתָּה וְיִשְׁכַּח רִישׁוֹ וְעַמְלוֹ לֹא יִזְכָּר עוֹד:
- (ח) פֶּתַח פִּיךָ לְאֵלִים אֵל דִּין כָּל בְּנֵי חָלוֹף:
- (ט) פֶּתַח פִּיךָ שִׁפְטֵי צֶדֶק וְדִין עֲנִי וְאַבְיוֹן:
- (י) אֲשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא וְרַחֵק מִפְּנִינִים מְכָרָה:
- (יא) בָּטַח בָּהּ לֵב בְּעֵלָה וְשָׁלַל לֹא יִחְסֹר:
- (יב) גָּמְלָתָהּ טוֹב וְלֹא רָע כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ:
- (יג) דָּרְשָׁה צְמֵר וּפְשִׁתִּים וְתַעֲשֵׂ בְּחֻפֵּץ כַּפֵּיהָ:
- (יד) הִיִּתָּה פְּאֻנִיּוֹת סוֹחֵר מִמְּרַחֵק תְּבִיא לַחֲמָה:
- (טו) וְתִקֵּם בְּעוֹד לַיְלָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנַעֲרֹתֶיהָ:
- (טז) זְמַמָּה שָׂדֶה וְתִקַּחֲהוּ מִפְּרֵי כַּפֵּיהָ נֹטֵעַ {נֹטְעָה} כָּרֶם:
- (יז) חֲגָרָה בְּעוֹז מִתְנַיֶּה וְתֹאמַץ זְרוּעֹתֶיהָ:
- (יח) טְעַמָּה כִּי טוֹב סַחְרָה לֹא יִכָּבֵה בַלֵּיל {בַּלֵּילָה} גְּרָה:
- (יט) יָדֶיהָ שְׁלָחָה בְּכִישׁוֹר וְכַפֵּיהָ תִמְכּוּ פֶלֶךְ:
- פֶּרֶק לֹא

- (כ) כַּפָּה פְּרִשָׁה לְעֲנִי וְיָדֶיהָ שְׁלָחָה לְאַבְיוֹן:
- (כא) לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבֹשׁ שָׁנִים:
- (כב) מְרַבְּדִים עֲשִׂתָהּ לָהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה:
- (כג) נוֹדַע בְּשַׁעְרִים בְּעֵלָה בְּשִׁבְתּוֹ עִם זִקְנֵי אֶרֶץ:
- (כד) סֹדִין עֲשִׂתָהּ וְתִמְכֹר וְחִגּוֹר נִתְּנָה לְכַנְעָנִי:
- (כה) עוֹז וְהִדָּר לְבוּשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן:
- (כו) פִּיהָ פֶּתַחַה בְּחֻכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה:
- (כז) צוֹפִיָּה הֵילְכוֹת {הֵילְכוֹת} בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל:
- (כח) קָמוּ בְּנֵיהָ וַיִּאֲשְׁרוּהָ בְּעֵלָה וַיְהַלְלָהּ:
- (כט) רַבּוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כְּלָנָה:
- (ל) שֹׁקֵר הַחֹן וְהַבֵּל הִיפִי אֲשֶׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל:
- (לא) תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעְרִים מְעֻשִׂיהָ: